

**Şirketler için
insan hakları özen
yükümlülüğü
gerekliliklerine ilişkin
normatif hükümler**

Avrupa Birliği Kurumsal Sürdürülebilirlik Özen Yükümlülüğü Direktifi / syf.2-20
Almanya Tedarik Zincirlerinde Şirketlerin Özen Yükümlülüğü Hakkında Kanun / syf.21-42
Fransa Kurumsal Özen Yükümlülüğü Kanunu / syf.43-44
Hollanda Çocuk İşçiliği Özen Yükümlülüğü Kanunu / syf.45-49

Avrupa Birliği Kurumsal Sürdürülebilirlik Özen Yükümlülüğü Direktifi*

(15 Mart 2024 tarihli)

Seçilmiş Maddeler

Madde 1

Konu

- Bu Direktif, aşağıdaki hususlara ilişkin kuralları belirlemektedir:
  - Şirketlerin kendi faaliyetleri, iştiraklerinin faaliyetleri ve şirketlerin faaliyet zincirlerindeki iş ortakları tarafından yürütölen faaliyetler bakımından insan hakları üzerindeki mevcut ve potansiyel olumsuz etkiler ile çevresel olumsuz etkilere ilişkin yükümlölükleri;
  - Yukarıda belirtilen yükümlölüklerin ihlali halinde sorumlulukları; ve
  - Şirketin iş modeli ve stratejisinin sürdürülebilir bir ekonomiye geçiş ve küresel ısınmanın 1,5 °C ile sınırlandırılması ile uyumluluğunu sağlamayı amaçlayan iklim değişikliğinin azaltılmasına yönelik bir geçiş planını kabul etme ve yürürlüğe koyma yükümlölüğü.
- Bu Direktif, kabul edildiği tarihte Üye Devletlerin kanunları veya yürürlükte olan toplu sözleşmeler tarafından sağlanan insan hakları, istihdam ve sosyal hakların, çevrenin veya iklimin korunma düzeyinin azaltılması için gerekçe teşkil etmez.
- Bu Direktif, insan hakları, istihdam ve sosyal haklar, çevrenin korunması ve iklim değişikliği alanlarında diğer Birlik yasama tasarrufları kapsamındaki yükümlölükler açısından önyargı oluşturmaz. Bu Direktifin hükümlerinin, aynı hedefleri gözeterek ve daha kapsamlı veya daha spesifik yükümlölükler öngören başka bir Birlik yasama tasarrufunun bir hükmü ile çelişmesi halinde, diğer Birlik yasama tasarrufunun hükümleri, çelişki ölçüsünde geçerli olacak ve söz konusu spesifik yükümlölükler için uygulanacaktır.

Madde 2

Kapsam

- Bu Direktif, bir Üye Devletin mevzuatına uygun olarak kurulan ve aşağıdaki koşullardan birini yerine getiren şirketler için geçerlidir:
  - şirketin ortalama 1000'den fazla çalışanı olması ve yıllık mali tabloların kabul edildiği veya kabul edilmesi gereken son mali yılda dünya çapında 450 milyon Euro'dan fazla net ciroya sahip olması;

*Türkiye'deki Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin Yararlanması amacıyla Kalkınma Atölyesi tarafından çevirisi yapılmıştır. Resmî olmayan çeviridir.

- (b) şirketin (a) bendindeki eşik değerlere ulaşmamış olması ancak konsolide yıllık mali tabloların kabul edildiği veya kabul edilmesi gereken son mali yılda eşik değerlere ulaşan bir grubun nihai ana şirketi olması;

.....

2. Bu Direktif aynı zamanda üçüncü bir ülkenin mevzuatına uygun olarak kurulmuş ve aşağıdaki koşullardan birini karşılayan şirketlere de uygulanacaktır:

- (a) geçen mali yıldan önceki mali yılda Birlik'te 450 milyon Euro'dan fazla net ciro elde etmiş olması;
- (b) şirketin (a) maddesi kapsamındaki eşiklere ulaşmamış ancak son mali yıldan önceki mali yılda konsolide bazda (a) kapsamındaki eşiklere ulaşan bir grubun nihai ana şirketi olması;

.....

.....

Madde 4

Özen yükümlülüğü

1. Üye Devletler, aşağıdaki eylemleri gerçekleştirerek şirketlerin 5 ila 11. maddelerde ('özen yükümlülüğü') belirtildiği şekilde risk temelli insan hakları ve çevresel özen yükümlülüğünü yerine getirmelerini sağlayacaklardır:
- (a) madde 5 uyarınca özen yükümlülüğünü politikalarına ve risk yönetim sistemlerine entegre etmek;
- (b) madde 6'ya uygun olarak mevcut veya potansiyel olumsuz etkileri belirlemek ve değerlendirmek ve gerektiğinde 6a maddesine uygun olarak potansiyel ve mevcut olumsuz etkilere öncelik vermek;
- (c) madde 7 ve 8 uyarınca potansiyel olumsuz etkileri önlemek ve azaltmak ve mevcut olumsuz etkileri sona erdirmek ve kapsamlarını en aza indirmek;
- (cb) madde 8c uyarınca mevcut olumsuz etkilere yönelik iyileştirme sağlamak;
- (cc) madde 8d uyarınca paydaşların anlamlı katılımını sağlamak;
- (d) madde 9 uyarınca bir bildirim mekanizması ve şikâyet prosedürü oluşturmak ve sürdürmek;
- (e) madde 10 uyarınca özen yükümlülüğü politikalarının ve tedbirlerinin etkinliğini izlemek;
- (f) madde 11 uyarınca özen yükümlülüğü konusunda kamuya açık paylaşımında bulunmak.

2. Üye Devletler, özen yükümlülüğünün amaçları doğrultusunda, şirketlerin kendi şirket grupları içinde ve diğer tüzel kişilerle kaynak ve bilgi paylaşma hakkına sahip olmalarını sağlar.
3. Üye Devletler, bir iş ortağının, bu Direktiften kaynaklanan yükümlülüklere uyan bir şirkete, Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin (AB) 2016/943 sayılı Direktifinin 76 2(1) maddesinde tanımlanan ticari sır niteliğindeki bilgileri, doğrudan ve dolaylı iş ortaklarının kimliğinin ifşa edilmesini engellemeksizin veya şirketin özen yükümlülüklerine uyması için gerekli olduğu ve usulüne uygun olarak gerekçelendirildiği hallerde, potansiyel veya mevcut olumsuz etkilerin belirlenmesi için gereken temel bilgileri ifşa etmek zorunda olmamasını sağlar. Bu durum, iş ortaklarının ticari sırlarını Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin (AB) 2016/943 sayılı Direktifinde oluşturulan mekanizmalar aracılığıyla koruma imkanını ortadan kaldırmayacaktır. İş ortakları hiçbir zaman gizli bilgileri veya ifşası bir devletin güvenliğinin temel çıkarları için risk oluşturacak diğer bilgileri ifşa etmek zorunda olmayacaktır.
- 3a. Üye Devletler, şirketlerin, destekleyici kanıtlar da dahil olmak üzere, uyumluluğu göstermek amacıyla özen yükümlülüklerini yerine getirmek için benimsedikleri eylemlere ilişkin belgeleri, bu belgelerin üretildiği veya elde edildiği andan itibaren en az 5 yıl süreyle saklamalarını zorunlu kılar. Geçerli sürenin sona ermesinin ardından, bu Direktif kapsamında devam eden adli veya idari bir işlem olması halinde, saklama süresi konunun nihai sonucuna kadar uzatılır.

Madde 4a

Grup düzeyinde özen yükümlülüğü desteği

1. Üye devletler, bu Direktif kapsamındaki ana şirketlerin, etkin bir uyum sağlanması halinde, bu Direktif kapsamındaki bağlı ortaklıkları olan şirketler adına 5 ila 11. maddelerde ve 15. maddede belirtilen yükümlülükleri yerine getirebilmelerini sağlar. Bu durum, bağlı şirketlerin 18. madde uyarınca denetim makamının yetkilerini kullanmasını ve 22. madde uyarınca hukuki sorumluluğa tabi olmasını engellemez.
2. Bu maddenin 1. paragrafı uyarınca bir ana şirket tarafından 5 ila 11. maddelerde belirtilen özen yükümlülüklerinin yerine getirilmesi aşağıdaki koşulların tamamına tabidir:
  - (a) bağlı şirket ve ana şirket birbirlerine gerekli tüm bilgileri sağlar ve bu Direktiften kaynaklanan yükümlülüklerin yerine getirilmesi için işbirliği yapar;
  - (b) bağlı şirket, madde 5(1)'de belirtilen yükümlülüklerin bağlı şirket açısından yerine getirilmesini sağlamak üzere uygun şekilde uyarlanmış olan ana şirketin özen yükümlülüğü politikasına riayet eder;
  - (c) bağlı şirket, madde 5 uyarınca, hangi yükümlülüklerin ana şirket tarafından yerine getirileceğini açıkça tanımlayarak ve gerektiğinde ilgili paydaşlara ileterek, özen yükümlülüğünü tüm politikalarına ve risk yönetim sistemlerine entegre eder;

- (d) gerekli olduğu hallerde, bağlı ortaklık madde 7 ve 8 uyarınca uygun tedbirleri almaya ve madde 8c ve 8d kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmeye devam eder;
- (e) ilgili olduğu hallerde, bağlı ortaklığın madde 7(2), bent (b) veya madde 8(3), bent (c) uyarınca sözleşmeye dayalı güvenceler talep etme; madde 7(3) veya 8(4) uyarınca dolaylı iş ortağı ile sözleşmeye dayalı güvenceler talep etme ve madde 7(5) veya 8(6) uyarınca iş ilişkisini geçici olarak askıya alma veya sonlandırma yükümlülüklerini yerine getirir;
3. Ana şirketin bu maddenin 1. paragrafı uyarınca bağlı şirket adına madde 15'te belirtilen yükümlülüğü yerine getirmesi halinde, bağlı şirket, ana şirketin iş modeli ve stratejisine uygun şekilde uyarlanmış iklim değişikliğinin azaltılmasına yönelik geçiş planına uygun olarak madde 15'te belirtilen yükümlülüklerle uyacaktır.

Madde 5

Özen yükümlülüğünün şirket politikalarına ve risk yönetim sistemlerine entegre edilmesi

1. Üye Devletler, şirketlerin özen yükümlülüğünü tüm ilgili politikalarına ve risk yönetim sistemlerine entegre etmelerini ve risk temelli bir özen yükümlülüğü sağlayan bir özen yükümlülüğü politikasına sahip olmalarını sağlamalıdır.
- 1a. Özen yükümlülüğü politikası, şirket çalışanları ve temsilcileriyle önceden istişare edilerek geliştirilmeli ve aşağıdakilerin tümünü içermelidir:
- (a) uzun vadede de dahil olmak üzere şirketin özen yükümlülüğü konusundaki yaklaşımının bir tanımı;
- (b) Madde 7(2), bent (b), 7(3), 8(3), bent (c) veya 8(4) uyarınca şirket ve iştirakleri ile şirketin doğrudan veya dolaylı iş ortakları genelinde uyulması gereken kural ve ilkeleri tanımlayan davranış kuralları; ve
- (c) davranış kurallarına uyulduğunu doğrulamak ve bu kuralların uygulanmasını iş ortaklarına yaymak için alınan önlemler de dahil olmak üzere, özen yükümlülüğünü ilgili politikalara entegre etmek ve özen yükümlülüğünü yerine getirmek için uygulamaya konulan süreçlerin bir açıklaması.
2. Üye Devletler, şirketlerin özen yükümlülüğü politikalarını önemli bir değişiklik meydana geldikten sonra gecikmeksizin güncellemelerini ve en az 24 ayda bir gözden geçirmelerini ve gerektiğinde güncellemelerini sağlar.

Bu amaçla şirketler, madde 6 uyarınca halihazırda tespit edilmiş olan olumsuz etkilerin yanı sıra madde 7 ve 8 uyarınca söz konusu olumsuz etkilerin ele alınması için alınan uygun tedbirleri ve madde 10 uyarınca gerçekleştirilen değerlendirmelerin sonuçlarını dikkate alır.

Madde 6

Mevcut ve potansiyel olumsuz etkilerin belirlenmesi ve değerlendirilmesi

1. Üye Devletler, şirketlerin kendi faaliyetlerinden veya iştiraklerinin faaliyetlerinden ve faaliyet zincirleriyle ilgili olduğu durumlarda iş ortaklarının faaliyetlerinden kaynaklanan mevcut ve olası olumsuz etkileri tespit etmek ve değerlendirmek için bu madde uyarınca uygun tedbirleri almalarını sağlar.
  - 1a. Paragraf 1'deki yükümlülüğün bir parçası olarak, ilgili risk faktörlerini dikkate alarak, şirketler aşağıdaki hususlarda uygun tedbirleri alırlar: (a) olumsuz etkilerin ortaya çıkma ihtimalinin en yüksek ve en şiddetli olduğu genel alanları belirlemek amacıyla kendi faaliyetlerinin, bağlı ortaklıklarının faaliyetlerinin ve faaliyet zincirleriyle ilgili olduğu durumlarda iş ortaklarının faaliyetlerinin haritasını çıkarmak; (b) bu haritanın sonuçlarına dayanarak, olumsuz etkilerin ortaya çıkma ihtimalinin en yüksek ve en şiddetli olduğu belirlenen alanlarda kendi faaliyetlerinin, bağlı ortaklıklarının faaliyetlerinin ve faaliyet zincirleriyle ilgili olduğu durumlarda iş ortaklarının faaliyetlerinin derinlemesine bir değerlendirmesini yapmak.
4. Üye Devletler, 1. paragrafta atıfta bulunulan olumsuz etkilerin belirlenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla, uygun olduğu hallerde, nicel ve nitel bilgilere dayanarak, şirketlerin madde 9'da öngörülen bildirim mekanizması ve şikayet prosedürü yoluyla toplanan bağımsız raporlar ve bilgiler de dahil olmak üzere uygun kaynaklardan yararlanabilmelerini sağlar.
  - 4b. (1a) paragrafının (b) bendine göre derinlemesine değerlendirme için gerekli bilgilerin faaliyet zincirinin farklı seviyelerindeki iş ortaklarından elde edilebildiği durumlarda, şirket, makul olan hallerde, bu bilgileri doğrudan olumsuz etkilerin ortaya çıkma ihtimalinin en yüksek olduğu iş ortaklarından talep etmeye öncelik verir.

Madde 6a

Belirlenen mevcut ve potansiyel olumsuz etkilerin önceliklendirilmesi

1. Üye Devletler, tespit edilen tüm olumsuz etkilerin aynı anda tam anlamıyla önlenmesi, azaltılması, sona erdirilmesi veya en aza indirilmesinin mümkün olmadığı durumlarda, şirketlerin madde 7 veya 8'de belirtilen yükümlülükleri yerine getirmek için madde 6 uyarınca tespit edilen olumsuz etkilere öncelik vermesini sağlar.
2. Önceliklendirme, olumsuz etkilerin ciddiyetine ve olasılığına göre yapılır.
3. En ciddi ve en olası olumsuz etkiler madde 7 veya 8 uyarınca makul bir süre içinde ele alındıktan sonra, şirket daha az ciddi ve daha az olası olumsuz etkileri ele alır.

Madde 7

Olası olumsuz etkilerin önlenmesi

1. Üye Devletler, şirketlerin madde 6a ve bu madde uyarınca, madde 6 uyarınca tespit edilen veya edilmesi gereken potansiyel olumsuz etkileri önlemek veya önlemenin mümkün olmadığı ya da hemen mümkün olmadığı hallerde yeterli ölçüde azaltmak için uygun tedbirleri almasını sağlar.

Birinci alt paragrafta atıfta bulunulan uygun tedbirlerin belirlenmesinde aşağıdaki hususlar dikkate alınır:

- (a) potansiyel olumsuz etkinin yalnızca şirketten kaynaklanıp kaynaklanmadığı; şirket ve bağlı ortaklığı veya iş ortağı tarafından eylemler veya ihmaller yoluyla müştereken kaynaklanıp kaynaklanmadığı veya yalnızca şirketin faaliyet zincirindeki iş ortağından kaynaklanıp kaynaklanmadığı;
  - (b) potansiyel olumsuz etkinin bağlı ortaklığın, doğrudan iş ortağının veya dolaylı iş ortağının faaliyetlerinde ortaya çıkıp çıkmadığı; ve
  - (c) şirketin potansiyel olumsuz etkiye neden olabilecek veya birlikte neden olabilecek iş ortağını etkileme kabiliyeti
2. Şirketlerin, ilgili olduğu durumlarda, aşağıdaki uygun tedbirleri almaları gerekmektedir:
    - (a) Önleme için gerekli tedbirlerin niteliği veya karmaşıklığı nedeniyle gerekli olması halinde, aşırı gecikme olmaksızın, uygun tedbirlerin uygulanması için makul ve açıkça tanımlanmış zaman çizelgeleri ve iyileşmenin ölçülmesi için nitel ve nicel göstergeler içeren bir önleme eylem planı geliştirmek ve uygulamak. Şirketler eylem planlarını endüstri veya çok paydaşlı girişimlerle işbirliği içinde geliştirebilirler. Önleme eylem planı şirketlerin operasyonlarına ve faaliyet zincirlerine uyarlanmalıdır;
    - (b) doğrudan bir iş ortağından, şirketin davranış kurallarına ve gerektiğinde bir önleme eylem planına uyulmasını sağlayacağına dair, faaliyetleri şirketin faaliyet zincirinin bir parçası olduğu ölçüde ortaklarından ilgili sözleşmeye dayalı güvenceler almak da dahil olmak üzere, sözleşmeye dayalı güvenceler almak. Bu tür sözleşmeye dayalı güvenceler elde edildiğinde, 4. paragraf uygulanır;
    - (c) tesisler, üretim veya diğer operasyonel süreçler ve altyapılar gibi gerekli mali veya mali olmayan yatırımları, ayarlamaları veya iyileştirmeleri yapmak;
      - (ca) satın alma uygulamaları, tasarım ve dağıtım uygulamaları da dahil olmak üzere şirketin kendi iş planında, genel stratejilerinde ve faaliyetlerinde gerekli değişiklikleri veya iyileştirmeleri yapmak;

- (d) şirketin iş ortağı olan bir KOBİ'ye, KOBİ'nin kaynakları, bilgi birikimi ve kısıtlamaları ışığında gerektiğinde, kapasite geliştirme, eğitim veya yönetim sistemlerinin iyileştirilmesi için erişim sağlamak veya bunlara erişimi mümkün kılmak ve davranış kurallarına veya önleme eylem planına uymanın KOBİ'nin varlığını sürdürmesini tehlikeye atacağı durumlarda, doğrudan finansman, düşük faizli krediler, sürekli tedarik garantileri veya finansman sağlamada yardım gibi hedefe yönelik ve orantılı mali destek sağlamak;
- (e) rekabet hukuku da dahil olmak üzere Birlik hukukuna uygun olarak, özellikle başka hiçbir tedbirin uygun veya etkili olmadığı durumlarda, şirketin olumsuz etkiyi önleme veya hafifletme kabiliyetini artırmak için, ilgili olduğu haller de dahil olmak üzere, diğer kuruluşlarla işbirliği yapmak.
- 2a. Şirketler, ilgili durumlarda, 2. paragrafta yer alan tedbirlere ek olarak, potansiyel olumsuz etkilerin önlenmesi ve hafifletilmesine ilişkin olarak şirketin beklentileri hakkında iş ortağıyla görüşmek veya iş ortağının kaynaklarını, bilgisini ve kısıtlamalarını dikkate alarak kapasite geliştirme, rehberlik, kredi veya finansman gibi idari ve mali destek sağlamak veya bunlara erişimi mümkün kılmak gibi uygun tedbirler alabilir.
3. Paragraf 2'de listelenen uygun önlemlerle önlenemeyen veya yeterince hafifletilemeyen potansiyel olumsuz etkilerle ilgili olarak şirket, şirketin davranış kurallarına veya bir önleme eylem planına uyulmasını sağlamak amacıyla dolaylı iş ortağından sözleşmeye dayalı güvenceler isteyebilir. Bu tür sözleşmeye dayalı güvenceler talep edildiğinde, 4. paragraf uygulanır.
4. Uyumun doğrulanması için sözleşmeye dayalı güvencelere uygun önlemler eşlik etmelidir. Uygunluğun doğrulanması amacıyla şirket, sektörel veya çok paydaşlı girişimler de dahil olmak üzere bağımsız üçüncü taraf doğrulamasına başvurabilir.

Bir KOBİ'den sözleşmeye dayalı güvenceler alındığında veya bir KOBİ ile sözleşme yapıldığında, kullanılan şartlar adil ve makul olmalı, ayrımcı olmamalıdır. Şirket ayrıca bir KOBİ ile yapılan sözleşmeye dayalı güvencelere 2. paragrafın (d) bendinde yer alan KOBİ'lere yönelik uygun tedbirlerden bazılarının eşlik etmesinin gerekip gerekmediğini değerlendirecektir. KOBİ'lerle ilgili olarak uygunluğun doğrulanmasına yönelik tedbirlerin uygulandığı durumlarda, şirket bağımsız üçüncü taraf doğrulama masraflarını üstlenecektir.

KOBİ'nin maliyetin en azından bir kısmını ödemeyi talep etmesi halinde veya şirketle mutabık kalınması halinde, KOBİ doğrulama sonuçlarını diğer şirketlerle paylaşabilecektir.

5. Paragraf 2, 3 ve 4'teki önlemlerle önlenemeyen veya yeterince hafifletilemeyen paragraf 1 kapsamındaki potansiyel olumsuz etkilerle ilgili olarak, son çare olarak, şirketin, etkinin ortaya çıktığı faaliyetlerle bağlantılı veya bu faaliyetler zincirinde yer alan bir iş ortağıyla yeni ilişkilere girmekten veya mevcut ilişkileri genişletmekten kaçınması ve ilişkilerini düzenleyen kanunun buna izin verdiği durumlarda, son çare olarak aşağıdaki tedbirleri alması gerekir:

- (a) bu çabaların başarılı olacağına dair makul bir beklenti olduğu sürece, ilgili faaliyetlerle ilgili olarak iş ilişkilerinin geçici olarak askıya alınması yoluyla şirketin nüfuzunu kullanarak veya artırarak, spesifik olumsuz etki için gereksiz gecikme olmaksızın gelişmiş bir önleme eylem planı kabul etmek ve uygulamak. Eylem planı, burada yer alan tüm eylemlerin benimsenmesi ve uygulanması için belirli ve uygun bir zaman çizelgesi içerecektir; bu süre zarfında şirket alternatif iş ortakları da arayabilir;
- (b) bu çabaların başarılı olacağına dair makul bir beklenti yoksa veya gelişmiş önleme eylem planının uygulanması olumsuz etkiyi önleyememiş veya hafifletememişse, potansiyel olumsuz etkinin ciddi olması halinde ilgili faaliyetlere ilişkin iş ilişkisini sonlandırmak.

Şirket, iş ilişkisini geçici olarak askıya almadan veya sonlandırmadan önce, bu şekilde davranmanın olumsuz etkilerinin, önlenemeyen veya yeterince hafifletilemeyen olumsuz etkilerden açıkça daha şiddetli olmasının makul olarak beklenip beklenemeyeceğini değerlendirir. Böyle bir durumda, şirketin iş ilişkisini askıya alması veya sonlandırması gerekmez ve söz konusu kararın usulüne uygun olarak gerekçelendirilmiş nedenlerini yetkili denetim makamına bildirecek konumda olur.

Üye devletler, tarafların kanunen akdetmekle yükümlü olduğu sözleşmeler hariç olmak üzere, birinci alt paragraf uyarınca kendi kanunlarına tabi sözleşmelerde iş ilişkisini geçici olarak askıya alma veya feshetme seçeneğinin mevcut olmasını sağlar.

Şirketin iş ilişkisini geçici olarak askıya almaya veya sona erdirmeye karar vermesi halinde, şirket askıya alma veya sona erdirmenin etkilerini önlemek, hafifletmek veya sona erdirmek için gerekli adımları atar, iş ortağına makul bir bildirimde bulunur ve bu kararı gözden geçirir. Şirketin bu madde uyarınca iş ilişkisini geçici olarak askıya almamaya veya sonlandırmaya karar verdiği durumlarda, şirket potansiyel olumsuz etkileri izler ve kararını ve daha uygun önlemlerin mevcut olup olmadığını periyodik olarak yeniden değerlendirir.

Madde 8

Mevcut olumsuz etkilerin sona erdirilmesi

1. Üye Devletler, madde 6 uyarınca tespit edilen veya edilmesi gereken mevcut olumsuz etkilerin sona erdirilmesi için şirketlerin 6a maddesi ve bu madde uyarınca uygun tedbirleri almasını sağlar.

Birinci alt paragrafta atıfta bulunulan uygun tedbirlerin belirlenmesinde aşağıdaki hususlar dikkate alınır:

- (a) mevcut olumsuz etkinin yalnızca şirketten kaynaklanıp kaynaklanmadığı; eylemler veya ihmaller yoluyla şirket ve bağlı kuruluşu veya iş ortağı tarafından müştereken kaynaklanıp kaynaklanmadığı veya yalnızca şirketin faaliyet zincirindeki iş ortağından kaynaklanıp kaynaklanmadığı;
- (b) mevcut olumsuz etkinin bağlı ortaklığın, doğrudan iş ortağının veya dolaylı iş ortağının faaliyetlerinde meydana gelip gelmediği; ve

- (c) şirketin mevcut olumsuz etkiye neden olan veya birlikte neden olan iş ortağını etkileme kabiliyeti.
2. Olumsuz etkinin hemen sona erdirilemediği durumlarda, Üye Devletler şirketlerin bu tür etkinin boyutunu en aza indirmelerini sağlar.
3. Şirketlerin, ilgili olduğu durumlarda, aşağıdaki uygun tedbirleri almaları gerekmektedir:
- (a) olumsuz etkiyi sona erdirmek veya kapsamını en aza indirmek. Eylem, olumsuz etkinin ciddiyeti ve şirketin olumsuz etkideki payı ile orantılı olmalıdır;
- (b) olumsuz etkinin hemen sona erdirilememesi nedeniyle gerekli olması halinde, aşırı gecikme olmaksızın, uygun önlemlerin uygulanması için makul ve açıkça tanımlanmış zaman çizelgeleri ve iyileşmenin ölçülmesi için nitel ve nicel göstergeler içeren bir düzeltici eylem planı geliştirmek ve uygulamak. Şirketler eylem planlarını endüstri veya çok paydaşlı girişimlerle işbirliği içinde geliştirebilirler. Düzeltici eylem planı şirketlerin operasyonlarına ve faaliyet zincirine uyarlanmalıdır;
- (c) doğrudan bir iş ortağından, şirketin davranış kurallarına ve gerektiğinde bir düzeltici eylem planına uyulmasını sağlayacağına dair sözleşmeye dayalı güvenceler almak ve faaliyetleri şirketin faaliyet zincirinin bir parçası olduğu ölçüde ortaklarından buna karşılık gelen sözleşmeye dayalı güvenceler almak. Bu tür sözleşmeye dayalı güvenceler elde edildiğinde, 5. paragraf uygulanır;
- (d) tesisler, üretim veya diğer operasyonel süreçler ve altyapılar gibi gerekli mali veya mali olmayan yatırımları, ayarlamaları veya iyileştirmeleri yapmak;
- (da) satın alma uygulamaları, tasarım ve dağıtım uygulamaları da dahil olmak üzere şirketin kendi iş planında, genel stratejilerinde ve faaliyetlerinde gerekli değişiklikleri veya iyileştirmeleri yapmak;
- (e) şirketin iş ortağı olan bir KOBİ'ye, KOBİ'nin kaynakları, bilgi birikimi ve kısıtlamaları ışığında gerektiğinde, kapasite geliştirme, eğitim veya yönetim sistemlerinin iyileştirilmesi için erişim sağlamak veya bunlara erişimi mümkün kılmak ve davranış kurallarına veya düzeltici eylem planına uymanın KOBİ'nin varlığını sürdürmesini tehlikeye atacağı durumlarda, doğrudan finansman, düşük faizli krediler, sürekli tedarik garantileri veya finansman sağlamada yardım gibi hedefe yönelik ve orantılı mali destek sağlamak.
- (f) rekabet hukuku da dahil olmak üzere Birlik hukukuna uygun olarak, özellikle başka hiçbir tedbirin uygun veya etkili olmadığı durumlarda, şirketin olumsuz etkiyi sona erdirmeye veya bu etkinin boyutunu en aza indirme kabiliyetini artırmak için, ilgili olduğu haller de dahil olmak üzere, diğer kuruluşlarla işbirliği yapmak.
- (g) Madde 8c uyarınca iyileştirme sağlamak.

- 3a. Şirketler, ilgili durumlarda, 3. paragrafta yer alan tedbirlere ek olarak, iş ortağının kaynaklarını, bilgisini ve kısıtlarını göz önünde bulundurarak, olumsuz etkileri sona erdirme veya bu etkilerin boyutunu en aza indirme konusunda şirketin beklentileri hakkında iş ortağıyla görüşmek veya kapasite geliştirme, rehberlik, kredi veya finansman gibi idari ve mali destek sağlamak veya bunlara erişimi mümkün kılmak gibi uygun tedbirleri de alabilir.
4. Paragraf 3'te listelenen uygun önlemlerle sona erdirilemeyen veya kapsamı yeterince azaltılmayan mevcut olumsuz etkilerle ilgili olarak şirket, şirketin davranış kurallarına veya düzeltici eylem planına uyulmasını sağlamak amacıyla dolaylı iş ortağından sözleşmeye dayalı güvenceler isteyebilir. Bu tür sözleşmeye dayalı güvenceler talep edildiğinde, 5. paragraf uygulanır.
5. Uyumun doğrulanması için sözleşmeye dayalı güvencelere uygun önlemler eşlik etmelidir. Şirket, uyumun doğrulanması amacıyla, sektörel veya çok paydaşlı girişimler de dahil olmak üzere bağımsız üçüncü taraf doğrulamasına başvurabilir.

Bir KOBİ'den sözleşmeye dayalı güvenceler alındığında veya bir KOBİ ile sözleşme yapıldığında, kullanılan şartlar adil ve makul olmalı, ayrımcı olmamalıdır. Şirket ayrıca bir KOBİ ile yapılan sözleşmeye dayalı güvencelere 3. paragrafın (e) bendinde yer alan KOBİ'lere yönelik uygun tedbirlerden bazılarının eşlik etmesinin gerekip gerekmediğini değerlendirecektir. KOBİ'lerle ilgili olarak uygunluğun doğrulanmasına yönelik tedbirlerin uygulandığı durumlarda, şirket bağımsız üçüncü taraf doğrulama masraflarını üstlenecektir.

KOBİ'nin maliyetin en azından bir kısmını ödemeyi talep etmesi halinde veya şirketle mutabık kalınması halinde, KOBİ doğrulama sonuçlarını diğer şirketlerle paylaşabilecektir.

6. Paragraf 3, 4 ve 5'te yer alan önlemlerle sona erdirilemeyen veya kapsamı en aza indirilemeyen paragraf 1 kapsamındaki mevcut olumsuz etkilerle ilgili olarak, son çare olarak, şirketin, etkinin ortaya çıktığı faaliyetlerle bağlantılı veya bu faaliyetler zincirinde yer alan bir iş ortağıyla yeni ilişkilere girmekten veya mevcut ilişkileri genişletmekten kaçınması ve ilişkilerini düzenleyen kanunun buna izin verdiği hallerde, son çare olarak aşağıdaki tedbirleri alması gerekir:
  - (a) bu çabaların başarılı olacağına dair makul bir beklenti olduğu sürece, ilgili faaliyetlerle ilgili olarak iş ilişkilerinin geçici olarak askıya alınması yoluyla şirketin nüfusunu kullanmak veya artırmak da dahil olmak üzere, spesifik olumsuz etki için gereksiz gecikme olmaksızın gelişmiş bir düzeltici eylem planı kabul etmek ve uygulamak. Eylem planı, burada yer alan tüm eylemlerin benimsenmesi ve uygulanması için belirli ve uygun bir zaman çizelgesi içerecektir; bu süre zarfında şirket alternatif iş ortakları da arayabilir;
  - (b) bu çabaların başarılı olacağına dair makul bir beklenti yoksa veya geliştirilmiş düzeltici eylem planının uygulanması olumsuz etkiyi sona erdirmemiş veya boyutunu en aza indirememişse, gerçek olumsuz etkinin ciddi olması halinde ilgili faaliyetlere ilişkin iş ilişkisini sonlandırmak.

Şirket, iş ilişkisini geçici olarak askıya almadan veya sonlandırmadan önce, bu şekilde davranmanın olumsuz etkilerinin, sona erdirilemeyen veya kapsamı yeterince asgari düzeye indirilemeyen olumsuz etkilerden açıkça daha şiddetli olmasının makul olarak beklenip beklenemeyeceğini değerlendirir. Böyle bir durumda, şirketin iş ilişkisini askıya alması veya sonlandırması gerekmez ve söz konusu kararın usulünce gerekçelendirilmiş nedenleri hakkında yetkili denetim makamına rapor sunabilecek konumda olur.

Üye devletler, tarafların kanunen akdetmekle yükümlü olduğu sözleşmeler hariç olmak üzere, birinci alt paragraf uyarınca kendi kanunlarına tabi sözleşmelerde iş ilişkisini geçici olarak askıya alma veya feshetme seçeneğinin mevcut olmasını sağlar.

Şirketin iş ilişkisini geçici olarak askıya almaya veya sona erdirmeye karar vermesi halinde, şirket askıya alma veya sona erdirmenin etkilerini önlemek, hafifletmek veya sona erdirmek için adımlar atacak, iş ortağına makul bir bildirimde bulunacak ve bu kararı gözden geçirmeye devam edecektir.

Şirketin bu madde uyarınca iş ilişkisini geçici olarak askıya almamaya veya sonlandırmamaya karar vermesi halinde, şirket mevcut olumsuz etkiyi izleyecek ve kararını ve başka uygun önlemlerin mevcut olup olmadığını periyodik olarak yeniden değerlendirecektir.

Madde 8c

Mevcut olumsuz etkilerin iyileştirilmesi

1. Üye Devletler, bir şirketin mevcut bir olumsuz etkiye neden olduğu veya birlikte neden olduğu durumlarda, söz konusu şirketin telafi sağlamasını temin eder.
2. Mevcut olumsuz etkinin sadece şirketin iş ortağından kaynaklandığı durumlarda, şirket tarafından gönüllü iyileştirme sağlanabilir. Şirket ayrıca olumsuz etkiye neden olan iş ortağını etkileme kabiliyetini kullanarak düzeltme sağlayabilir.

Madde 8d

Paydaşların anlamlı katılımını sağlamak

1. Üye Devletler, şirketlerin bu maddeye uygun olarak paydaşların etkili katılımını sağlamak için uygun tedbirleri almasını sağlar.
2. (AB) 2016/943 sayılı Direktif saklı kalmak kaydıyla, paydaşlarla istişarelerde bulunurken, şirketler, uygun olduğu şekilde, etkili ve şeffaf istişareler yürütmek amacıyla paydaşlara ilgili ve kapsamlı bilgi sağlar. (AB) 2016/943 sayılı Direktife engel olmayacak şekilde, istişare edilen paydaşların ilgili ek bilgiler için gerekçeli bir talepte bulunmalarına izin verilecek ve bu bilgiler şirket tarafından makul bir süre içinde ve uygun ve anlaşılır bir formatta sağlanacaktır. Şirketin ek bilgi talebini reddetmesi halinde, görüşüne başvuru alan paydaş bu reddin yazılı gerekçesini alma hakkına sahip olacaktır.

- 2a. Paydaşlara danışma, özen yükümlülüğü sürecinin sonraki adımlarında gerçekleştirilecektir:
- (a) madde 6 ve 6a uyarınca olumsuz etkilerin belirlenmesi, değerlendirilmesi ve önceliklendirilmesi amacıyla mevcut veya potansiyel olumsuz etkiler hakkında gerekli bilgilerin toplanması;
  - (b) madde 7(2) ve madde 8(3) uyarınca önleme ve düzeltici eylem planlarının geliştirilmesi ve madde 7(5) ve madde 8(6) uyarınca genişletilmiş önleme ve düzeltici eylem planlarının geliştirilmesi;
  - (c) madde 7(5) ve madde 8(6) uyarınca bir iş ilişkisinin sonlandırılması veya askıya alınması kararı;
  - (d) madde 8c uyarınca olumsuz etkilerin düzeltilmesi için uygun tedbirlerin alınması.
  - (e) madde 10 uyarınca izleme için niteliksel ve niceliksel göstergeler geliştirilirken uygun olduğu şekilde.
3. Bu Direktifin gerekliliklerine uymak için gerekli olduğu ölçüde paydaşların etkili katılımını sağlamanın makul ölçüde mümkün olmadığı durumlarda, şirketler potansiyel veya mevcut olumsuz etkilere ilişkin güvenilir bilgiler sağlayabilecek uzmanlara ek olarak danışmalıdır.
4. Paydaşlara danışırken, şirketler katılımın önündeki engelleri tespit edip ele almalı ve gizlilik veya anonimliğin korunması da dahil olmak üzere katılımcıların tepkiye veya cezaya maruz kalmamasını sağlamalıdır.
5. Üye Devletler, istişare prosedürlerinin bu maddede belirtilen gereklilikleri karşılama koşuluyla, şirketlerin bu maddede belirtilen yükümlülükleri uygun olduğu şekilde endüstri veya çok paydaşlı girişimler yoluyla yerine getirmelerine izin verilmesini sağlar. Sanayi ve çok paydaşlı girişimlerin kullanılması, şirketin kendi çalışanlarına ve temsilcilerine danışma yükümlülüğünü yerine getirmek için yeterli olmayacaktır.
6. Çalışanlar ve temsilcileriyle istişare, istihdam ve sosyal haklar alanındaki ilgili AB ve ulusal mevzuatın yanı sıra yürürlükteki toplu sözleşmelerin uygulanmasını engellemez.

Madde 9

Bildirim mekanizması ve şikayet prosedürü

1. Üye Devletler, şirketlerin 2. paragrafta listelenen kişi ve kuruluşlara, bu kişi ve kuruluşların şirketlerin kendi faaliyetleri, iştiraklerinin faaliyetleri veya şirketlerin faaliyet zincirlerindeki iş ortaklarının faaliyetleri ile ilgili mevcut veya potansiyel olumsuz etkilere ilişkin meşru kaygıları olması halinde kendilerine şikayette bulunma imkanı sağlamasını temin eder.
2. Üye Devletler aşağıdaki kişilerin şikayetlerini iletilebilmesini sağlarlar:

- (a) olumsuz bir etkiden etkilenen veya olumsuz bir etkiden etkilenebileceklerine inanmak için makul gerekçeleri olan gerçek veya tüzel kişiler ve bu kişiler adına sivil toplum kuruluşları ve insan hakları savunucuları gibi bu kişilerin meşru temsilcileri;
  - (b) ilgili faaliyet zincirinde çalışan bireyleri temsil eden sendikalar ve diğer işçi temsilcileri; ve
  - (c) şikayete konu olan çevresel olumsuz etkiyle ilgili alanlarda aktif ve deneyimli sivil toplum kuruluşları.
3. Üye Devletler, şirketlerin 1. paragrafta atıfta bulunulan şikayetleri ele almak için, şirketin şikayetin asılsız olduğunu düşündüğü durumlara ilişkin bir prosedür de dahil olmak üzere, adil, kamuya açık, erişilebilir, öngörülebilir ve şeffaf bir prosedür oluşturmasını ve ilgili işçi temsilcilerini ve sendikaları bu prosedür hakkında bilgilendirmesini sağlar. Şirketler, ulusal kanunlara uygun olarak, şikayette bulunan kişi veya kuruluşun kimliğinin gizliliğini sağlayarak her türlü tepkiyi önlemek için makul tedbirleri alır. Bilginin paylaşılması gereken durumlarda, kimliklerinin ifşa edilmemesi de dahil olmak üzere, bu paylaşım şikayet sahibinin güvenliğini tehlikeye atmayacak şekilde yapılmalıdır.

Üye Devletler, şikayetin sağlam temellere dayandığı durumlarda, şikayete konu olan olumsuz etkinin madde 6 anlamında tespit edilmiş sayılmasını ve şirketin madde 7, 8 ve 8c uyarınca uygun tedbirleri almasını sağlar.

4. Üye Devletler şikayet sahiplerinin aşağıdaki haklara sahip olmasını sağlarlar:
- (a) 1. paragraf uyarınca şikayette buldukları şirketten şikayete ilgili uygun takibin yapılmasını talep etme; ve
  - (b) şikayete konu olan potansiyel veya mevcut ciddi olumsuz etkileri ve madde 8c uyarınca olası iyileştirmeleri görüşmek üzere şirket temsilcileriyle uygun bir düzeyde bir araya gelmek;
  - (ba) bir şikayetin haklı veya asılsız olarak değerlendirilip değerlendirilmediğine ilişkin gerekçenin bildirilmesi ve haklı olması halinde, atılan veya atılacak adımlar ve eylemler hakkında bilgi verilmesi.
5. Üye Devletler, şirketlerin kendi faaliyetleri, iştiraklerinin faaliyetleri ve şirketlerin faaliyet zincirlerinde yer alan iş ortaklarının faaliyetleri ile ilgili mevcut veya potansiyel olumsuz etkilere ilişkin bilgi veya endişeleri olan kişi ve kuruluşların bildirimde bulunmaları için erişilebilir bir mekanizma oluşturmalarını sağlar. Mekanizma, bildirimlerin ulusal kanunlara uygun olarak isimsiz veya gizli olarak yapılabilmesini sağlayacaktır. Şirketler, ulusal hukuka uygun olarak, bildirimde bulunan kişi veya kuruluşun kimliğinin gizliliğini sağlayarak her türlü tepkiyi önlemek için makul tedbirleri alır. Şirket, bildirimde bulunan kişileri, ilgili olduğu durumlarda, atılan veya atılacak adımlar ve eylemler hakkında bilgilendirebilir.

6. Üye Devletler, işbirliğine dayalı usul ve mekanizmaların bu maddede belirtilen gereklilikleri karşılaması koşuluyla, şirketlerin, endüstri birlikleri, çok paydaşlı girişimler veya küresel çerçeve anlaşmaları aracılığıyla şirketler tarafından ortaklaşa oluşturulanlar da dahil olmak üzere işbirliğine dayalı şikayet usulleri ve bildirim mekanizmalarına katılarak 1., 3., 1. ve 5. paragraflarda belirtilen yükümlülükleri yerine getirmelerine izin verilmesini sağlar.
7. Bu madde uyarınca bir bildirim veya şikayetin sunulması, bunları sunan kişilerin madde 19 ve 22 kapsamındaki usullere veya diğer yargı dışı mekanizmalara erişimini engellemez veya bunun için bir ön koşul teşkil etmez.

Madde 10

İzleme

Üye Devletler, şirketlerin kendi faaliyetlerini ve tedbirlerini, iştiraklerinin tedbirlerini ve şirketin faaliyet zincirleriyle ilgili olduğu durumlarda iş ortaklarının tedbirlerini, uygulamayı değerlendirmek ve olumsuz etkilerin belirlenmesi, önlenmesi, azaltılması, sona erdirilmesi ve boyutunun en aza indirilmesinin yeterliliğini ve etkinliğini izlemek için periyodik olarak değerlendirmelerini sağlar. Bu değerlendirmeler, uygun olduğu hallerde, nitel ve nicel göstergelere dayanmalı ve önemli bir değişiklik meydana geldikten sonra gecikmeksizin, ancak en az 12 ayda bir ve bu olumsuz etkilerin ortaya çıkmasına ilişkin yeni risklerin ortaya çıkabileceğine inanmak için makul gerekçeler olduğunda yapılmalıdır. Uygun olduğu durumlarda, özen yükümlülüğü politikası, belirlenen olumsuz etkiler ve geliştirilen uygun önlemler, bu değerlendirmelerin sonuçlarına göre ve paydaşlardan gelen ilgili bilgiler dikkate alınarak güncellenecektir.

Madde 11

İletişim

1. Bu maddenin 2. paragrafında yer alan muafiyeti engellemeksizin, Üye Devletler, şirketlerin bu Direktif kapsamındaki konulara ilişkin olarak internet sitelerinde yıllık bir beyan yayınlayarak rapor vermelerini sağlarlar. Bu yıllık beyan aşağıdaki şekilde yayınlanır:
  - (a) madde 17 uyarınca tayin edilen denetim makamının üye devletinin Birliğin resmi dillerinden en az birinde ve, farklı olduğu hallerde, uluslararası ticaret alanında alışıl gelmiş bir dilde;
  - (b) makul bir süre içerisinde, ancak beyanın düzenlendiği mali yılın bilanço tarihinden itibaren en geç 12 ay içerisinde veya 2013/34/EU sayılı Direktif uyarınca gönüllü olarak raporlama yapan şirketler için yıllık mali tabloların yayımlandığı tarihe kadar.

Üçüncü bir ülkenin mevzuatına uygun olarak kurulmuş bir şirket söz konusu olduğunda, beyan aynı zamanda şirketin yetkili temsilcisine ilişkin olarak madde 16(2) uyarınca bilgileri de içerir.

2. 1. Paragraf, 2013/34/EU sayılı Direktifin 19a, 29a veya 40a maddeleri uyarınca sürdürülebilirlik raporlaması gerekliliklerine tabi olan şirketler için geçerli değildir; bu Direktifin 19a(9) veya 29a(8) maddeleri uyarınca muaf tutulanlar da buna dahildir.
3. Komisyon, 31 Mart 2027 tarihinden geç olmamak kaydıyla, madde 28 uyarınca, 1. paragraf kapsamındaki raporlamanın içeriği ve kriterlerine ilişkin olarak, özellikle de gerekli özenin gösterilmesi, tespit edilen potansiyel ve mevcut olumsuz etkiler ve bu etkilere ilişkin olarak alınan uygun tedbirler hakkında yeterince ayrıntılı bilgi içeren yetki devrine dayalı tasarrufları kabul eder. Komisyon, bu yetki devrine dayalı tasarrufları hazırlarken, 2013/34/EU sayılı Direktifin 29b ve 40b maddeleri uyarınca kabul edilen sürdürülebilirlik raporlama standartlarını dikkate alacak ve uygun şekilde bu standartlarla uyumlu hale getirecektir. Komisyon, yetki devrine ilişkin tasarrufları kabul ederken, 2019/2088 sayılı Tüzüğün (AB) 4. Maddesi kapsamında raporlama gerekliliklerine tabi olan ve madde 3'ün (a)(iv) bendinde atıfta bulunulan şirketler için raporlama gerekliliklerinde mükerrerlik olmamasını ve bu Direktifte öngörülen asgari yükümlülüklerin tam olarak muhafaza edilmesini sağlayacaktır.

.....

Madde 19

Somutlaştırılmış endişeler

1. Üye devletler, gerçek ve tüzel kişilerin, nesnel koşullar temelinde, bir şirketin bu Direktif uyarınca kabul edilen ulusal hükümlere uymadığına inanmak için sebepleri olması halinde, somutlaştırılmış endişelerini herhangi bir denetim makamına kolay erişilebilir kanallar aracılığıyla sunma hakkına sahip olmalarını sağlar ("somutlaştırılmış endişeler").
- 1a. Üye devletler, somutlaştırılmış endişelerini ileten kişilerin talep etmesi halinde, denetim makamının söz konusu kişinin kimliğinin ve ifşa edilmesi halinde söz konusu kişiye zarar verebilecek kişisel bilgilerinin uygun şekilde korunması için gerekli tedbirleri almasını sağlar.
2. Somutlaştırılmış endişenin başka bir denetim makamının yetki alanına girdiği hallerde, endişeyi alan makam bunu söz konusu makama iletir.
3. Üye devletler denetim makamlarının somutlaştırılmış endişeleri uygun bir süre içerisinde değerlendirmesini ve uygun olduğu hallerde 18. maddede atıfta bulunulan yetkililerini kullanmasını sağlar.
4. Denetim makamı, mümkün olan en kısa süre içerisinde ve ulusal hukukun ilgili hükümleri uyarınca ve Birlik hukuku ile uyumlu olarak, 1. paragrafta atıfta bulunulan kişiyi somutlaştırılmış endişelerine ilişkin değerlendirmenin sonucu hakkında bilgilendirir ve bunun gerekçesini sunar. Denetim makamı ayrıca, ulusal hukuk uyarınca, konuyla ilgili meşru bir menfaati olan ve somutlaştırılmış endişeyi sunan kişilere, herhangi bir eylem talebini

kabul etme veya reddetme kararının yanı sıra, sonraki adımlar ve tedbirlere ilişkin bir açıklama ve idari ve adli inceleme usullerine erişim hakkında pratik bilgiler verir.

5. Üye devletler, bu madde uyarınca somutlaştırılmış bir endişeyi sunan ve ulusal hukuk uyarınca konuyla ilgili meşru bir menfaati olan kişilerin, denetim makamının kararlarının, eylemlerinin veya eylemde bulunmamasının usule ve esasa ilişkin yasallığını gözden geçirmeye yetkili bir mahkemeye veya diğer bağımsız ve tarafsız bir kamu organına erişiminin olmasını sağlar.

Madde 20

Cezalar

1. Üye Devletler, bu Direktif uyarınca kabul edilen ulusal hükümlerin ihlali halinde uygulanacak para cezaları da dahil olmak üzere cezalara ilişkin kuralları belirler ve bunların uygulanmasını sağlamak için gerekli tüm tedbirleri alır. Öngörülen cezalar etkili, orantılı ve caydırıcı olmalıdır.
2. Cezaların uygulanıp uygulanmayacağına karar verirken ve eğer uygulanacaksa, bunların niteliğini ve uygun seviyesini belirlerken, aşağıdaki hususlar dikkate alınacaktır:
  - (a) ihlalin niteliği, ağırlığı ve süresi ve bu ihlalden kaynaklanan etkilerin ciddiyeti;
  - (b) madde 7 ve 8 uyarınca yapılan yatırımlar ve sağlanan hedefe yönelik destekler;
  - (c) ilgili etkilerin ele alınması için diğer kuruluşlarla yapılan her türlü işbirliği;
  - (d) ilgili olduğu durumlarda, önceliklendirme kararlarının madde 6a'ya uygun olarak ne ölçüde verildiği;
  - (e) bu Direktif uyarınca kabul edilen ulusal hükümlerin şirket tarafından daha önce ihlal edildiğinin nihai bir kararla tespit edilmesi;
  - (f) şirketin ilgili konuya ilişkin olarak herhangi bir iyileştirici eylemi ne ölçüde gerçekleştirdiği;
  - (g) ihlal nedeniyle şirketin elde ettiği mali faydalar veya kaçındığı kayıplar;
  - (i) davanın koşullarına uygulanabilecek diğer ağırlaştırıcı veya hafifletici faktörler.
- 2a. En azından aşağıdaki cezalar öngörülür:
  - (a) maddi cezalar;
  - (b) eğer şirket para cezası öngören karara geçerli süre içinde uymazsa, sorumlu şirketi ve ihlalin niteliğini belirten bir kamuoyu açıklaması;

3. Para cezaları uygulandığında, şirketin dünya çapındaki net cirosu esas alınacaktır. Para cezalarının azami sınırı, ceza kararından önceki mali yılda şirketin dünya çapındaki net cirosunun %5'inden az olmayacaktır.

Üye Devletler, madde 2(1), bent (b) ve madde 2(2), bent (b)'de atıfta bulunulan şirketlerle ilgili olarak, para cezalarının nihai ana şirket tarafından bildirilen konsolide ciro dikkate alınarak hesaplanmasını sağlar.

4. Üye devletler, denetim makamlarının bu Direktif uyarınca kabul edilen ulusal hükümlerin ihlallerine ilişkin cezaları içeren her türlü kararının yayınlanmasını, en az 5 yıl boyunca kamuya açık olmasını ve Avrupa Denetim Makamları Ağı'na gönderilmesini sağlar. Yayınlanan karar 2016/679 (AB) sayılı Tüzük'ün 4(1) maddesi anlamında herhangi bir kişisel veri içermez.

....

Madde 22

Civil liability of companies and a right to full compensation

1. Üye Devletler bir şirketin gerçek veya tüzel bir kişiye verdiği zarardan sorumlu tutulabilmesi için aşağıdaki şartların yerine getirilmesini sağlarlar:
    - (a) Ek I'de listelenen hak, yasak veya yükümlülük gerçek veya tüzel kişiyi korumayı amaçladığında, şirketin madde 7 ve 8'de belirtilen yükümlülüklerle kasıtlı veya ihmal sonucu uymaması; ve
    - (b) (a) bendinde atıfta bulunulan bir başarısızlık sonucunda, gerçek veya tüzel kişinin ulusal hukuk kapsamında korunan yasal menfaatine bir zarar gelmesi.
- Bir şirket, zarara yalnızca faaliyet zincirindeki iş ortaklarının neden olması halinde sorumlu tutulamaz.
2. Şirketin 1. paragraf uyarınca sorumlu tutulduğu hallerde, gerçek veya tüzel kişi, ulusal hukuk uyarınca meydana gelen zarar için tam tazminat alma hakkına sahip olacaktır. Bu Direktif kapsamında tam tazminat, cezai, çoklu veya diğer tazminat türleri yoluyla aşırı tazminata yol açmayacaktır.
- 2a. Üye Devletler aşağıdakileri sağlarlar:
    - (a) zamanaşımı sürelerinin başlangıcı, süresi, askıya alınması veya kesilmesine ilişkin ulusal kurallar, tazminat davalarının açılmasını gereksiz yere engellemeyecek ve her halükarda, genel hukuki sorumluluk ulusal rejimlerine ilişkin kurallardan daha kısıtlayıcı olmayacaktır. Bu Direktif kapsamında tazminat davalarının açılmasına ilişkin zaman aşımı süresi en az 5 yıl olacak ve her halükarda genel hukuki sorumluluk ulusal rejimlerinde öngörülen zaman aşımı süresinden daha düşük olmayacaktır.

Zaman aşımı süreleri, ihlal sona ermeden ve davacı aşağıdakileri bilmeden veya bilmesi makul olarak beklenmeden önce işlemeye başlamaz: (i) davranış ve bunun bir ihlal teşkil ettiği; (ii) ihlali kendilerine zarar verdiği; ve (iii) ihlali gerçekleştirenin kimliği.

- (b) dava masrafları davacıların adalet arayışı için engelleyici derecede pahalı olmayacaktır.
- (c) davacılar, özet yargılamalar da dahil olmak üzere ihtiyati tedbirler talep edebilirler.

Bunlar, bir eylemin gerçekleştirilmesi veya bir davranışın durdurulması suretiyle bu Direktif uyarınca kabul edilen ulusal hükümlerin ihlallerinin durdurulmasına yönelik kesin veya geçici bir tedbir şeklinde olacaktır;

- (d) Üye Devletler, zarar gördüğü iddia edilen herhangi bir tarafın, ulusal hukuk usulü kurallarını engellemeksizin, zarar gördüğü iddia edilen tarafın haklarının uygulanması için dava açmak üzere bir Üye Devlette yerleşik bir sendikaya, hükümet dışı insan hakları veya çevre örgütüne ya da diğer hükümet dışı örgütlere ve ulusal hukuka göre ulusal insan hakları kurumlarına yetki verebileceği makul koşulları sağlar.

Bir sendika veya sivil toplum kuruluşu, ulusal hukukta belirtilen şartlara uyması halinde 1. paragraf kapsamında yetkilendirilebilir. Bu gereklilikler, kendi daimi varlığını sürdürmeyi ve tüzüklerine uygun olarak, bu Direktif kapsamında korunan hakların veya ulusal hukukta karşılık gelen hakların gerçekleştirilmesinde ticari olarak ve sadece geçici olarak yer almamayı içerebilir.

- (e) bir tazminat davası açıldığında ve davacı, tazminat talebinin inandırıcılığını desteklemeye yetecek makul ölçüde mevcut gerçekleri ve kanıtları içeren makul bir gerekçe sunduğunda ve ek kanıtların şirketin kontrolünde olduğunu belirttiğinde, mahkemeler bu tür kanıtların ulusal usul hukukuna uygun olarak şirket tarafından açıklanmasını emredebilir.

Ulusal mahkemeler, talep edilen kanıtların ifşasını, olası bir tazminat talebini veya tazminat talebini desteklemek için gerekli ve orantılı olanlarla ve muhafazasını da böyle bir tazminat talebini desteklemek için gerekli ve orantılı olanlarla sınırlandıracaktır. Ulusal mahkemeler, kanıtların ifşa edilmesi veya muhafaza edilmesine yönelik bir emrin orantılı olup olmadığını belirlerken, iddia veya savunmanın, kanıtların ifşa edilmesi talebini haklı çıkaran mevcut olgu ve kanıtlarla ne ölçüde desteklendiğini; ifşanın kapsamı ve maliyetinin yanı sıra, ilgili üçüncü taraflar da dahil olmak üzere tüm tarafların meşru menfaatlerini, prosedürdeki taraflarla ilgili olması muhtemel olmayan bilgiler için spesifik olmayan aramaların önlenmesi de dahil olmak üzere; ifşa edilmesi istenen kanıtların, özellikle üçüncü taraflarla ilgili gizli bilgiler içerip içermediğini ve bu tür gizli bilgilerin korunması için hangi düzenlemelerin mevcut olduğunu dikkate alır.

Üye Devletler, ulusal mahkemelerin, tazminat davasıyla ilgili olduğunu düşündükleri gizli bilgiler içeren kanıtların açıklanmasını emretme yetkisine sahip olmalarını sağlarlar. Üye Devletler, bu tür bilgilerin ifşa edilmesini emrederken, ulusal mahkemelerin bu tür bilgilerin korunması için etkili tedbirler almasını sağlar.

- 2b. Sektörel veya çok paydaşlı girişimlere katılan veya özen yükümlülüğünün uygulanmasını desteklemek için üçüncü taraf doğrulama veya sözleşme hükümleri kullanan şirketler, bu madde uyarınca yine de sorumlu tutulabilir.
3. Bu hüküm kapsamında ortaya çıkan zararlar için bir şirketin hukuki sorumluluğu, bağlı ortaklıklarının veya şirketin faaliyet zincirindeki doğrudan ve dolaylı iş ortaklarının hukuki sorumluluğunu engellemez.
- Zararın şirket ve bağlı kuruluşu, doğrudan veya dolaylı iş ortağı tarafından müştereken meydana getirilmesi halinde, müşterek ve müteselsil sorumluluğun koşulları ve rücu haklarına ilişkin ulusal hukuk hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bunlar müştereken ve müteselsilen sorumlu olurlar.
4. Bu Direktif kapsamındaki hukuki sorumluluk kuralları, şirketlerin Birlik veya ulusal hukuk sistemleri kapsamındaki sorumluluğunu sınırlandırmaz ve olumsuz insan hakları etkileri veya olumsuz çevresel etkilerle ilgili hukuki sorumluluğa ilişkin Birlik veya ulusal kuralları engellemez ve bu Direktif tarafından kapsanmayan veya bu Direktiften daha katı bir sorumluluk öngören durumlarda sorumluluk sağlar.
5. Üye Devletler, bu maddeyi iç hukuka aktaran ulusal hukuk hükümlerinin, bu yöndeki talepler için geçerli olan hukukun bir Üye Devletin hukuku olmadığı durumlarda, öncelikli zorunlu uygulama olmasını sağlarlar.

...

Almanya Tedarik Zincirlerinde Şirketlerin Özen Yükümlülüğü Hakkında Kanun

Federal Meclis aşağıdaki Kanunu kabul etti:

Madde 1

Tedarik Zincirlerinde Şirketlerin İnsan Hakları İhlallerini Önlemeye Yönelik Özen Yükümlülüğü Hakkında Kanun (Tedarik Zincirleri Özen Yükümlülüğü Yasası – LkSG)

Bölüm 1 Genel Hükümler

§ 1

Kapsam

- (1) Bu Kanun hükümleri hukuki şekline bakılmaksızın,
1. Yönetim merkezi, merkez şubesi, idari merkezi veya şirket sözleşmesinde yer alan merkezi yurt içinde bulunan ve
  2. Yurt dışına gönderilen işçiler de dâhil olmak üzere yurt içinde kural olarak en az 3.000 işçi istihdam eden şirketler için uygulanır.

Cümle 1 numara 1'e bakılmaksızın, bu Kanun, hukuki şekli ne olursa olsun;

1. Ticaret Kanunu'nun 13d maddesine göre yurt içinde şubesi bulunan
2. Yurt içinde kural olarak en az 3.000 işçi istihdam eden şirketler için de uygulanır.

Ocak 2024 tarihinden itibaren cümle 1 numara 2 ve cümle 2 numara 2'de öngörülen asgari işçi sayısı için belirlenen eşik değeri 1.000 olacaktır.

- (2) Geçici işçi çalıştıran şirketin işçi sayısı hesaplanırken (fıkra 1 cümle 1 numara 2 ve cümle 2 numara 2) geçici işçilerin sayısı, görev süreleri altı ayı aşılıyorsa dikkate alınır.
- (3) Yurt dışına gönderilen işçiler de dâhil olmak üzere, bağlı şirketlerde (Paylı Ortaklıklar Kanunu madde 15) üst şirketin işçi sayısı hesaplanırken (fıkra 1 cümle 1 numara 2), şirketler topluluğuna ait tüm şirketlerin yurt içindeki mensupları dikkate alınır.

§ 2

Tanımlar

- (1) Bu Kanun bakımından korunan hukuki konular, Ekin 1. ila 11. numaralarında listelenen insan haklarının korunmasına ilişkin sözleşmelerden doğan haklardır.
- (2) Bu Kanun bakımından insan haklarıyla ilgili bir risk, fiili koşullar temelinde 1. fıkrada yer alan hukuki konunun korunması için aşağıdaki yasaklardan birinin ihlal edilmesi açısından yeterli olasılığın bulunduğu bir durumdur:

1. İstihdam yaşının 15'ten az olmamasını öngören istihdam yeri hukukuna göre, zorunlu eğitimin sona erdiği yaşın altındaki bir çocuğun çalıştırılmasının yasaklanması (bu hüküm, istihdam yeri hukukunun Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 26 Haziran 1973 tarihli İstihdama Kabulde Asgari Yaşa İlişkin 138 Sayılı Sözleşme'nin (Federal Resmi Gazete 1976 II S. 201, 202) 2. maddesinin 4. fıkrası ve 4. ila 8. maddeleri uyarınca izin verilen asgari istihdama kabul yaşından farklı olması halinde geçerli değildir);
2. 18 yaşın altındaki çocuklar için en kötü biçimlerdeki çocuk işçiliğinin yasaklanması; Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 17 Haziran 1999 tarihli 182 Sayılı En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Acil Eylem Sözleşmesi'nin (Federal Resmi Gazete 2001 II s. 1290, 1291) 3. maddesine göre:
  - a) Çocukların alım-satımı ve ticareti, borç karşılığı veya bağımlı olarak çalıştırılması ve askerî çatışmalarda çocukların zorla ya da zorunlu tutularak kullanılmasını da içerecek şekilde zorla ya da mecburî çalıştırılmaları gibi kölelik ve kölelik benzeri uygulamaların tüm biçimlerini,
  - b) Çocuğun fuhuşta, pornografik yayınların üretiminde veya pornografik gösterilerde kullanılmasını, bunlar için tedarikini ya da sunumunu,
  - c) Çocuğun özellikle uyuşturucu maddelerin üretimi ve ticareti gibi yasal olmayan faaliyetlerde kullanılmasını, bunlar için tedarikini ya da sunumunu,
  - d) Doğası veya gerçekleştirildiği koşullar itibarıyla çocukların sağlık, güvenlik veya ahlaki gelişimleri açısından zararlı olan işi
3. Kişileri zorla çalıştırma yasağı (bu, herhangi bir kişinin ceza tehdidi altında ve borç köleliği veya insan kaçakçılığı gibi sebeplerle bu kişinin tam isteği olmadan mecbur edildiği tüm iş veya hizmetleri kapsar; zorla çalıştırmadan hariç tutulan iş veya hizmetler, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 28 Haziran 1930 tarihli 29 No'lu Cebri veya Mecburi Çalıştırma Hakkında Sözleşme'nin 2. maddesinin 2. Fıkrası (Federal Resmi Gazete 1956 II S. 640,641) veya 19 Aralık 1966 tarihli Siyasi ve Medeni Haklar Uluslararası Sözleşmesi'nin 8. maddesinin b ve c bentleri (Federal Resmi Gazete 1973 II S. 1533, 1534) uyarınca öngörülen iş veya hizmetlerdir);
4. İşyeri ortamında, özellikle aşırı ekonomik veya cinsel sömürü ve aşağılama yoluyla, her türlü köleliğin, köle benzeri uygulamaların, serfliğin veya diğer tahakküm veya baskı biçimlerinin yasaklanması;
5. Özellikle aşağıdaki durumlar nedeniyle iş kazası riski veya işle ilgili sağlık tehlikelerinin ortaya çıkması halinde, yürürlükteki istihdam yeri hukuku kapsamında geçerli olan iş güvenliği yükümlülüklerine riayet etmeme yasağı:
  - a) İş yeri ve iş ekipmanlarının sağlanması ve bakımında güvenlik standartlarının açıkça yetersiz kalması,
  - b) Kimyasal, fiziksel veya biyolojik maddelerin etkilerinden kaçınmak için uygun koruyucu önlemlerin eksikliği,

- c) Özellikle çalışma saatleri ve dinlenme araları açısından uygun olmayan iş organizasyonu sebebiyle aşırı fiziksel ve zihinsel yorgunluğu önleyici tedbirlerin eksikliği veya
- d) Çalışanların yetersiz eğitim ve öğretimi;
6. a) İşçilerin özgürce sendika kurabileceği veya sendikaya üye olabileceği,
- b) Sendika kurma, sendikaya girme ve üye olmanın haksız ayrımcılık veya misilleme gerekçesi olarak kullanılamayacağı,
- c) Grev ve toplu pazarlık hakkı da dâhil olmak üzere; sendikaların serbestçe ve yürürlükteki istihdam yeri hukukuna uygun olarak faaliyet göstermelerine izin verildiği
- sendikal özgürlüğe uymama yasağı;
7. İstihdamın şartları bakımından gerekçelendirilmediği sürece, ulusal ve etnik köken, sosyal köken, sağlık durumu, engellilik, cinsel yönelim, yaş, cinsiyet, siyasi görüş, din veya dünya görüşü gibi sebeplerle istihdamda eşit olmayan muamelede bulunma (ayrımcılık) yasağı (eşit olmayan muamele (ayrımcılık), özellikle, eşit değerdeki iş için eşit olmayan ücretlendirmeyi içerir);
8. Adil (makul) bir ücretten mahrum bırakılma yasağı; adil bir ücret en azından yürürlükteki hukuka göre belirlenen asgari ücrettir ve her halükarda istihdam yeri hukukuna dayanır;
9. a) Gıdaların muhafaza ve üretimi için doğal yapıyı önemli ölçüde bozan,
- b) Bir kişinin güvenli içme suyuna erişimini engelleyen,
- c) Bir kişinin sıhhi müesseselere erişimini güçleştiren ya da ortadan kaldıran veya
- d) Bir kişinin sağlığına zarar veren,
- zararlı toprak tahribatına, su kirliliğine, hava kirliliğine, zararlı gürültü emisyonuna veya aşırı su tüketimine yol açma yasağı;
10. Kullanımı bir kişinin geçimini güvence altına alan arazi, orman ve suyun edinimi, geliştirilmesi veya diğer kullanımlarında yasadışı tahliye yasağı ve arazi, orman ve sudan hukuka aykırı olarak yoksun bırakılma yasağı;
11. Güvenlik güçlerinin konuşlandırılmasında şirket tarafından talimat veya denetim eksikliği nedeniyle
- a) İşkence ve zalimane, insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele yasağının göz ardı edilmesi,
- b) Hayati ve uzvi yaralanma veya
- c) Dernekleşme özgürlüğünün ve sendikal özgürlüğün zedelenmesi,

halinde kurumsal projeyi korumak için özel veya kamu güvenlik güçlerini görevlendirme veya bunlardan yararlanma yasağı;

12. Bu maddenin 1. ila 11. numaralarının ötesine geçen icrai bir davranışa veya korunan hukuki bir konumu özellikle ciddi bir şekilde doğrudan etkilemesi muhtemel olan ve tüm koşullar makul bir şekilde değerlendirildiğinde hukuka aykırılığı açıkça ortada olan ihmali bir davranışa ilişkin yasak.
- (3) Bu Kanun bakımından çevresel bir risk, fiili koşullar temelinde 3. fıkrada yer alan çevresel bir yükümlülüğün ihlali için aşağıdaki yasaklardan birine aykırılık açısından yeterli olasılığın bulunduğu bir durumdur:
  1. 10 Ekim 2013 tarihli Cıvaya ilişkin Minamata Sözleşmesi'nin (Federal Resmi Gazete 2017 II S. 610, 611) 4. maddesinin 1. fıkrası ve Ek A Kısım I uyarınca cıva içeren ürünlerin imalatının yasaklanması (Minamata Sözleşmesi);
  2. Minamata Sözleşmesi'nin 5. maddesinin 2. fıkrası ve Ek B Bölüm I uyarınca cıva ve cıva bileşiklerinin üretim işlemlerinde Sözleşme' de ilgili ürün ve süreçler için belirtilen kaldırma tarihinden itibaren kullanılması yasağı;
  3. Minamata Sözleşmesi'nin 11. maddesinin 3. fıkrası hükümlerine aykırı olarak cıva atıklarının işlenmesi yasağı;
  4. 23 Mayıs 2001 tarihli Kalıcı Organik Kirleticilere İlişkin Stockholm Sözleşmesi'nin (Federal Resmi Gazete 2002 II S. 803, 804) (POPs-Sözleşmesi) 3. maddesinin 1. fıkrasının a bendi ve Stockholm Sözleşmesi Ek A'ya göre kimyasalların üretimi ve kullanımı yasağı; en son 6 Mayıs 2005 tarihli (Federal Resmi Gazete 2009 II S. 1060, 1061) Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin 20 Haziran 2019 tarihli kalıcı organik kirleticilere ilişkin (26 Mayıs 2019 tarihli Resmi Gazete L 169, S. 45) 2019/2021 sayılı yönetmelik versiyonunda 16 Aralık 2020 tarihli 2021/277 sayılı yetkilendirilen tüzük komisyonu kararı ile değiştirilmiştir.
  5. Kalıcı Organik Kirleticilere İlişkin Stockholm Sözleşmesi'nin 6. maddesinin 1. fıkrasının d numarasının i. ve ii. bentlerinin hükümleri uyarınca yürürlükteki hukuk sisteminde geçerli olan düzenlemelere uygun olarak, atıkların çevre dostu olmayan şekilde taşınması, toplanması, depolanması ve bertaraf edilme yasağı.
  6.
    - a) Tehlikeli atıkların ve diğer atıkların ithalini yasaklamış bulunan tarafa,
    - b) Basel Sözleşmesi madde 2 numara 11 anlamında bu ithalatçı ülke bu tehlikeli atığın ithalatını yasaklamadığı takdirde belirli ithalata yazılı onay vermemiş bir ithalatçı ülkeye (Basel Sözleşmesi madde 4 fıkra 1 c bendi),
    - c) Basel Sözleşmesine taraf olmayan bir ülkeye (Basel Sözleşmesi madde 4 fıkra 5),

- d) Bu tür tehlikeli atıkların veya diğer atıkların bu ülkede veya başka bir yerde çevreye duyarlı bir şekilde işlenmemesi durumunda ithalatçı bir ülkeye (Basel Sözleşmesi madde 4 fıkra 8 cümle 1),

en son 6 Mayıs 2014 tarihinde 22 Mart 1989 tarihli Basel Sözleşmesi Eklerinin Değiştirilmesine İlişkin Üçüncü Yönetmelik (Federal Resmi Gazete, II s. 306, 307) uyarınca değiştirilen 22 Mart 1989 tarihli Tehlikeli Atıkların Sınırlar Ötesi Taşınması ve Bertaraf Edilmesinin Kontrolüne İlişkin Basel Sözleşmesi'nin 1. maddesinin 1. fıkrası anlamında tehlikeli atıkların ve 1. maddenin 2. fıkrası anlamında diğer atıkların ihracına ve 19 Ekim 2020 tarihli 2020/2174 sayılı yetkilendirilmiş tüzük (22.12.2020 tarihli Resmi Gazete L 190, S. 11) ile değiştirilmiş Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin 14 Haziran 2006 tarih ve 1013/2006 numaralı atık sevkiyatlarına (12.7.2016 tarihli Resmi Gazete L 190, S. 1) ilişkin yasak;

7. Basel Sözleşmesi Ek VII'de listelenen ülkelerden Ek VII'de listelenmeyen ülkelere tehlikeli atık ihracatı yasağı (Basel Sözleşmesi madde 4A, 1013/2006 sayılı AB Tüzüğü madde 36) ve
8. Basel Sözleşmesine taraf olmayan bir ülkeden tehlikeli atık ve diğer atıkların ithalatı yasağı (Basel Sözleşmesi madde 4 fıkra 5).
- (4) Bu Kanun bakımından insan haklarıyla ilgili bir yükümlülüğün ihlali, fıkra 2 numara 1 ila 12'de belirtilen bir yasağın ihlalidir. Bu Kanun bakımından bir çevresel yükümlülüğün ihlali, fıkra 3 numara 1 ila 8'de belirtilen bir yasağın ihlalidir.
- (5) Bu Kanun bakımından tedarik zinciri, bir şirketin tüm ürün ve hizmetlerini ifade eder. Tedarik zinciri, hammaddenin çıkarılmasından nihai müşteriye teslimine kadar ürünlerin imalatı ve hizmetlerin yerine getirilmesi için gerekli olan yurt içi ve yurt dışındaki tüm adımları kapsar ve
1. Bir şirketin kendi iş alanındaki faaliyetini,
  2. Doğrudan bir tedarikçinin faaliyetini ve
  3. Ara tedarikçinin faaliyetini
- içerir.
- (6) Bu Kanun bakımından bir şirketin kendi faaliyet alanı, onun şirket amacına ulaşmak için yaptığı her türlü faaliyeti kapsar. Yurt içinde veya yurt dışında bir yerde gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğine bakılmaksızın, ürünlerin üretilmesi ve değerlendirilmesi ve hizmet sağlanması için her türlü faaliyeti kapsar. Bağlı şirketlerde üst şirketin, şirketler topluluğuna ait şirket üzerinde belirleyici bir etkisi varsa, üst şirketin kendi faaliyet alanı, şirketler topluluğuna ait bir şirketi de kapsar.
- (7) Bu Kanun bakımından doğrudan tedarikçi, şirketin ürününün imalatı veya ilgili hizmetin sağlanması ve bu hizmetten faydalanılması için tedarik faaliyeti gerekli olan malların teslimi veya hizmetlerin sağlanmasına ilişkin bir sözleşmenin ortağıdır.

- (8) Bu Kanun bakımından ara tedarikçi, doğrudan tedarikçi olmayan ve şirketin ürününün imalatı veya ilgili hizmetin sağlanması ve bu hizmetten faydalanılması için tedarik faaliyeti gerekli olan bir şirkettir.

Bölüm 2

Özen Yükümlülüğü

§ 3

Özen Yükümlülüğü

- (1) Şirketler kendi tedarik zincirlerinde insan haklarına yönelik veya çevresel riskleri önlemek, en aza indirmek veya insan hakları ihlallerini veya çevresel yükümlülükleri sona erdirmek amacıyla, Kanun'un bu bölümünde belirtilen insan haklarına ve çevreye yönelik özen yükümlülüklerini uygun bir şekilde gözetmekle yükümlüdür. Özen yükümlülüğü şunları kapsar:

1. Bir risk yönetiminin tesis edilmesi (madde 4 fıkra 1),
2. Şirket içi yetki alanının belirlenmesi (madde 4 fıkra 3),
3. Düzenli risk analizinin uygulanması (madde 5),
4. Bir ilkesel bildirme sunulması (madde 6 fıkra 2),
5. Kendi faaliyet alanında (madde 6 fıkra 1 ve 3) ve doğrudan tedarikçilere (madde 6 fıkra 4) yönelik elverişli önleyici tedbirlerin sağlanması,
6. İyileştirici tedbirlerin alınması (madde 7 fıkra 1 ila 3),
7. Bir şikâyet prosedürünün tesis edilmesi (madde 8),
8. Ara tedarikçiden kaynaklanan risklere ilişkin özen yükümlülüğünün uygulanması (madde 9) ve
9. Belgelendirme (madde 10 fıkra 1) ve rapor sunma (madde 10 fıkra 2).

- (2) Özen yükümlülüğüne uygun hareket biçimi

1. Şirketin faaliyet türü ve kapsamına,
2. Şirketin, insan haklarına yönelik veya çevresel bir riskin veyahut insan haklarına yönelik veya çevresel bir yükümlülüğü doğrudan ihlale sebebiyet vereni etkileme kabiliyetine,
3. İhlalin tipik olarak beklenen ağırlığına, ihlalden geri dönülebilirliğe ve insan haklarına yönelik veya çevresel bir yükümlülüğün ihlal edilme olasılığına ve ayrıca,
4. Şirketin insan haklarına yönelik veya çevresel riske veyahut insan haklarına yönelik veya çevresel bir yükümlülüğe nedensel katkısının niteliğine

göre belirlenir.

- (3) Bu kanun kapsamındaki yükümlülüklerin ihlali, medeni hukuktan kaynaklanan herhangi bir sorumluluğa yol açmaz. Bu kanundan bağımsız olarak medeni hukuka dayanan herhangi bir sorumluluk hali saklıdır.

§ 4

Risk Yönetimi

- (1) Şirketler, özen yükümlülüğünün yerine getirilmesi için elverişli ve etkin bir risk yönetimi tesis etmelidirler (madde 3 fıkra 1). Risk yönetimi, elverişli önlemler vasıtasıyla ilgili tüm iş aşamalarında seyirlerinde sağlanmalıdır.
- (2) Şirketin tedarik zinciri içerisinde bu risklere veya ihlallere neden olması veya katkıda bulunması durumunda, insan haklarına yönelik ve çevresel risklerin belirlenmesini ve en aza indirilmesini ve ayrıca insan hakları veya çevresel yükümlülük ihlallerinin önlenmesini, sona ermesini veya bunların oranının en aza indirilmesini mümkün kılan tedbirler etkili tedbirler olarak kabul edilir.
- (3) Şirket, bir insan hakları sorumlusu tayin ederek, şirket içinde risk yönetiminin denetlenmesinden kimin sorumlu olduğunu belirlenmesini sağlamakla yükümlüdür. Yönetim, sorumlu kişi veya kişilerin çalışmaları hakkında düzenli olarak yılda en az bir kez bilgi edinmek zorundadır.
- (4) Şirket risk yönetim sisteminin kurulması ve uygulanmasında, çalışanlarının, tedarik zincirindeki çalışanların ve şirketin ekonomik faaliyeti aracılığıyla veya kendi tedarik zincirlerindeki bir şirketin ekonomik faaliyeti aracılığıyla korunan hukuki bir konumdan herhangi bir şekilde doğrudan etkilenebilecek kişilerin menfaatlerini gerektiği gibi dikkate almakla yükümlüdür.

§ 5

Risk Analizi

- (1) Risk yönetiminin bir parçası olarak şirket, kendi faaliyet alanından ve ayrıca doğrudan tedarikçilerinden kaynaklanan insan haklarına yönelik ve çevresel risklerin tespiti için
2. ila 4. fıkralara göre uygun bir risk analizi gerçekleştirmelidir. Şirket, doğrudan tedarikçi ilişkisini suiistimal edecek şekilde tasarladıysa veya doğrudan tedarikçiye ilişkin özen yükümlülüğünün gerekliliklerinden kaçınmak amacıyla kanunu dolanmışsa, ara tedarikçi doğrudan tedarikçi olarak kabul edilir.
- (2) Tespit edilen insan haklarına yönelik ve çevresel riskler uygun şekilde ağırlıklarına göre değerlendirilmeli ve önceliklendirilmelidir. Özellikle madde 3 fıkra 2'de belirtilen kriterler esastır.
- (3) Şirket, risk analizi sonuçlarının yönetim kurulu veya satın alma departmanı gibi karar verme konusunda yetkili olan kimselelere şirket içinde iletilmesini sağlamakla yükümlüdür.

- (4) Risk analizi yılda bir kez ve belirli bir durumla ilgili olarak, şirketin tedarik zincirinde, örneğin yeni ürünlere, projelere veya yeni bir iş alanına girilmesi nedeniyle, önemli ölçüde değişen veya yaygınlaşan bir risk durumunun hesaba katılması gerektiğinde kontrol edilmelidir. Madde 8 fıkra 1 uyarınca bilgilerin işlenmesinden elde edilen bulgular dikkate alınmalıdır.

§ 6

Önleyici Tedbirler

- (1) Bir şirket, bir risk analizi çerçevesinde madde 5'e göre bir risk tespit ederse, 2. ila 4. paragraflar uyarınca elverişli önleyici tedbirleri almalıdır.
- (2) Şirket, insan hakları stratejisine ilişkin bir ilkesel bildirme sunmalıdır. Şirket yönetimi ilkesel bildirme sunmak zorundadır. İlkesel bildirme, bir şirketin insan hakları stratejisi bakımından en azından aşağıdaki unsurları içermelidir:
1. Şirketin madde 4 fıkra 1, madde 5 fıkra 1, madde 6 fıkra 3 ila 5 ve madde 7 ila madde 10 kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirdiği prosedürün tanımı,
  2. Risk analizi temelinde şirket için öncelikli olarak belirlenen insan haklarına yönelik ve çevresel riskler ve
  3. Tedarik zincirinde şirketin çalışanlarına ve tedarikçilerine yüklediği insan haklarına yönelik ve çevresel beklentilerin risk analizine dayalı olarak belirlenmesi.
- (3) Şirket, özellikle aşağıdakiler olmak üzere, kendi faaliyet alanında elverişli önleyici tedbirleri almakla yükümlüdür:
1. İlkesel bildirmede belirtilen insan hakları stratejisinin ilgili iş seyirlerinde uygulanması,
  2. Belirlenen risklerin önlenmesi veya en aza indirgenmesi yoluyla uygun tedarik stratejilerinin ve satın alma uygulamalarının geliştirilmesi ve uygulanması,
  3. İlgili faaliyet alanlarında talimlerin yapılması,
  4. İlkesel bildirmede yer alan insan hakları stratejisine uyulmasının kendi faaliyet alanında denetlendiği, risk bazlı kontrol önlemlerinin uygulanması.
- (4) Şirket özellikle aşağıdakiler olmak üzere, doğrudan bir tedarikçiye karşı uygun önleyici tedbirler almakla yükümlüdür:
1. Doğrudan bir tedarikçi seçerken insan haklarına yönelik ve çevresel beklentilerin dikkate alınması,
  2. Doğrudan bir tedarikçinin, şirket yönetiminin gerektirdiği insan haklarına yönelik ve çevresel beklentilere uyacağına ve bunları tedarik zinciri boyunca elverişli şekilde karşılayacağına dair sözleşmesel güvence,

3. Numara 2 uyarınca doğrudan tedarikçinin sözleşmesel güvencelerini icra etmek için talimlerin ve ilave eğitimin uygulanması,
  4. Doğrudan tedarikçide insan hakları stratejisine uygunluğu kontrol etmek için sözleşmeye dayalı elverişli kontrol mekanizmalarının kararlaştırılması ve bunların risk odaklı uygulanması.
- (5) Önleyici tedbirlerin etkinliği yılda bir kez ve belirli bir durumla ilgili olarak, şirketin kendi faaliyet alanında veya doğrudan tedarikçisinde, örneğin yeni ürünlere, projelere veya yeni bir iş alanına girilmesi nedeniyle, önemli ölçüde değişen veya yaygınlaşan bir risk durumunun hesaba katılması gerektiğinde kontrol edilmelidir. Madde 8 fıkra 1 uyarınca bilgilerin işlenmesinden elde edilen bulgular dikkate alınmalıdır. Tedbirler gerektiğinde derhal güncellenmelidir.

§ 7

İyileştirici Tedbirler

- (1) Şirket, insan haklarına yönelik veya çevresel bir yükümlülüğün ihlalinin kendi faaliyet alanından veya doğrudan tedarikçiden kaynaklandığını veya hâlihazırda mevcut olmamakla beraber bu ihlalin yakın olduğunu tespit ederse, bu ihlali önlemek, sona erdirmek veya mevcut ihlalin oranını en aza indirmek için derhal uygun olan iyileştirici tedbirleri almalıdır. Madde 5 fıkra 1 cümle 2 buna göre uygulanır. Yurt içindeki kendi faaliyet alanında aldığı iyileştirici tedbir, ihlalin sona ermesini sağlamalıdır. Yurt dışındaki kendi faaliyet alanında ve madde 2 fıkra 6 cümle 3 uyarınca kendi faaliyet alanında aldığı iyileştirici tedbir, kural olarak ihlalin sona ermesini sağlamalıdır.
- (2) Doğrudan tedarikçi tarafından, insan haklarına yönelik veya çevresel bir yükümlülüğün ihlali, şirketin öngörülebilir bir gelecekte sona erdiremeyeceği şekildeyse, bunu sonlandırmak veya en aza indirmek için derhal bir konsept oluşturmalı ve uygulamalıdır. Konsept somut bir zaman planlaması içermelidir. Konseptin oluşturulması ve uygulanmasında özellikle aşağıdaki önlemler dikkate alınmalıdır:
  1. İhlale neden olan şirket ile ihlalin sonlandırılması veya en aza indirgenmesine yönelik bir planın ortaklaşa geliştirilmesi ve uygulanması,
  2. İhlale sebebiyet vereni etkileme olasılığını artırmak için sektörel girişimler ve standartlar çerçevesinde diğer şirketlerle birleşme,
  3. Riski en aza indirme çalışmaları sırasında iş ilişkisinin geçici olarak askıya alınması.
- (3) Bir iş ilişkisinin sona ermesi yalnızca şu durumlarda gereklidir:
  1. Korunan bir hukuki konumun veya çevresel bir yükümlülüğün ihlali çok ciddi olarak değerlendirilirse,
  2. Konseptte belirlenen süre geçtikten sonra konseptte geliştirilen tedbirlerin uygulanması çözüm getirmezse,

3. Şirket için daha hafif olan başka araçlar mevcut değilse ve etkileme kabiliyetinin artışı umut verici görünmüyorsa.

Bir devletin bu yasanın ekinde sıralanan sözleşmelerden herhangi birini onaylamamış veya ulusal hukukuna uyarlamamış olması, iş ilişkisini sona erdirmeye yükümlülüğü doğurmaz. Cümle 2, Federal Hukuk, Avrupa Birliği Hukuku veya Uluslararası Hukuk yoluyla veya bunlara dayalı olarak getirilen dış ticaret kısıtlamalarından etkilenmez.

- (4) İyileştirici tedbirlerin etkinliği yılda bir kez ve belirli bir durumla ilgili olarak, şirketin kendi faaliyet alanında veya doğrudan tedarikçisinde, örneğin yeni ürünlere, projelere veya yeni bir iş alanına girilmesi nedeniyle, önemli ölçüde değişen veya yaygınlaşan bir risk durumunun hesaba katılması gerektiğinde kontrol edilmelidir. Madde 8 fıkra 1 uyarınca bilgilerin işlenmesinden elde edilen bulgular dikkate alınmalıdır. Tedbirler gerektiğinde derhal güncellenmelidir.

§ 8

Şikâyet Prosedürü

- (1) Şirket, 2. ila 4. paragraflar uyarınca uygun bir şirket içi şikâyet prosedürü sağlamalıdır. Şikâyet prosedürü, kişilerin bir şirketin kendi faaliyet alanındaki veya doğrudan bir tedarikçisindeki ekonomik faaliyeti aracılığıyla ortaya çıkan insan haklarına yönelik ve çevresel risklerin yanı sıra insan haklarına yönelik ve çevresel yükümlülüklerin ihlallerini ihbar etmesini sağlar. İhbarın alındığı bilgisinin ihbar edene verilmesi zorunludur. Prosedürün uygulanması için şirket tarafından görevlendirilen kişiler, mevcut olayı ihbar eden ile müzakere etmelidirler. Rızaya dayalı bir uzlaşma süreci sunulabilir. Şirketler bunun yerine aşağıdaki kriterleri karşılaması koşuluyla ilgili bir dış şikâyet prosedürüne katılabilir.
- (2) Şirket, herkesin ulaşabileceği bir usul kuralları metni oluşturmalıdır.
- (3) Şirketin prosedürü uygulamakla görevlendirdiği kişiler tarafsızlığı garanti etmelidir; özellikle bağımsız olmalı ve talimatlara bağlı olmamalıdır. Bu kişilerin gizlilik yükümlülükleri bulunmalıdır.
- (4) Şirket, açık ve anlaşılır bilgileri uygun şekilde, şikâyet prosedürünün erişilebilirliği, yetki alanı ve yürütülmesi için kamuya açık hale getirmelidir. Şikâyet prosedürü, potansiyel katılımcılar tarafından erişilebilir olmalı, kimliğin gizliliği korunmalı ve şikâyet sebebiyle meydana gelebilecek bir ayrımcılığa veya cezaya karşı etkili koruma sağlamalıdır.
- (5) Şikâyet prosedürünün etkinliği yılda bir kez ve belirli bir durumla ilgili olarak, şirketin kendi faaliyet alanında veya doğrudan tedarikçisinde, örneğin yeni ürünlere, projelere veya yeni bir iş alanına girilmesi nedeniyle, önemli ölçüde değişen veya yaygınlaşan bir risk durumunun hesaba katılması gerektiğinde kontrol edilmelidir. Tedbirler gerektiğinde derhal güncellenmelidir.

§ 9

Ara Tedarikçi; Yönetmelik Çıkarma Yetkisi

- (1) Şirket, şikâyet prosedürünü madde 8'e göre, kişilerin, insan haklarına yönelik veya çevresel risklerin yanı sıra insan hakları ihlallerini veya bir ara tedarikçinin ekonomik faaliyetinden doğan çevresel yükümlülüklerini de ihbar etmesine olanak verecek şekilde oluşturmalıdır.
- (2) Şirket, fıkra 3'e göre kendi mevcut risk yönetimini madde 4 anlamında uyarlamalıdır.
- (3) Şirketin elinde ara tedarikçiler tarafından insan haklarına yönelik veya çevresel bir yükümlülüğün ihlal edildiğini gösteren olgusal belirtiler (doğrulanabilir bilgi) mevcutsa, şirket derhal
  1. Madde 5 fıkra 1 ila 3'e göre bir risk analizi yapmalıdır,
  2. Kontrol önlemlerinin uygulanması, bir riskin önlenmesi ve riskten kaçınılmasının desteklenmesi veya şirketin katıldığı sektörler arası veya sektöre özel girişimlerin uygulanması gibi, ihlale sebebiyet verene karşı elverişli önleyici tedbirleri belirlemelidir,
  3. Önleme, sonlandırma veya en aza indirmeye yönelik bir konsept oluşturmalı ve uygulamalı ve
  4. Gerekirse madde 6 fıkra 2 uyarınca ilkesel bildirgeyi uygun şekilde güncellemelidir.
- (4) Federal Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Federal Ekonomi ve Enerji Bakanlığı ile mutabık kalınan tali bir mevzuat ile Federal Meclisin onayı olmaksızın, 3. fıkradaki yükümlülüklerin ayrıntılarını düzenlemekle yetkilendirilmiştir.

§ 10

Belgelendirme ve Rapor Sunma Yükümlülüğü

- (1) Madde 3'e göre özen yükümlülüklerinin yerine getirilmesi, şirket içinde sürekli olarak belgelendirilmelidir. Belgeler, düzenlendiği tarihten itibaren en az yedi yıl süreyle saklanmalıdır.
- (2) Şirket, geçmiş mali yılda özen yükümlülüklerinin yerine getirilmesine ilişkin yıllık bir rapor hazırlamak ve bu raporu mali yılın bitiminden sonra en geç dört ay içinde şirketin internet sitesinde yedi yıl süreyle ücretsiz olarak kamuya açık hale getirmek zorundadır. Rapor en azından,
  1. Şirketin tespit ettiği insan haklarına yönelik ve çevresel risklerin veyahut insan haklarına yönelik veya çevresel bir yükümlülüğün ihlalinin olup olmadığını ve varsa hangilerinin mevcut olduğunu,

2. Madde 4 ile madde 9'da açıklanan tedbirlere atıfta bulunarak, şirketin özen yükümlülüklerini yerine getirmek için neleri üstlendiğini -bu aynı zamanda madde 6 fıkra 2'ye göre ilkesel bildirgenin unsurlarını ve ayrıca madde 8'e veya madde 9 fıkra 1'e göre şikâyet prosedürü nedeniyle şirketin aldığı tedbirleri içerir-,
  3. Şirketin tedbirlerin etkilerini ve etkinliğini nasıl değerlendirdiğini
  4. Gelecekte alınabilecek tedbirler için yapılan değerlendirmeden çıkarılan sonuçları anlaşılır bir şekilde açıklamalıdır.
- (3) Şirket herhangi bir insan haklarına yönelik veya çevresel risk veyahut insan haklarına yönelik veya çevresel bir yükümlülük ihlali tespit etmemişse ve bunu raporunda makul bir şekilde ortaya koymuşsa, fıkra 2 cümle 2 numara 2 ile 4 kapsamında başkaca açıklamalarda bulunmasına gerek yoktur.
- (4) İşletmesel ve ticari sırların korunması usulüne uygun olarak dikkate alınmalıdır.

Bölüm 3

Yargılama Usulü

§ 11

Özel Dava Takip Yetkisi

- (1) Madde 2 fıkra 1'den doğan son derece önemli bir korunmakta olan hukuki konumunun ihlale uğradığını iddia eden herkes, yerel bir sendika veya sivil toplum kuruluşuna, haklarını yasal olarak ileri sürebilmesi için dava yürütme yetkisi verebilir.
- (2) Bir sendika veya sivil toplum kuruluşu yalnızca, kendi mevcudiyetini uzun vadede sürdürmesi ve tüzüğüne göre ticari olmayan ve yalnızca bir devletin ulusal hukukundaki insan hakları veya bunlara karşılık gelen diğer hakları gerçekleştirmeyi kendi tüzüğüne göre ticari olmayacak ve geçici olmayacak şekilde desteklemesi şartıyla fıkra 1'e göre yetkilendirilebilir.

Bölüm 4

Resmi Makam Kontrolü ve Yaptırımı

Alt başlık 1

Rapor İncelemesi

§ 12

Raporun Sunulması

- (1) Madde 10 fıkra 2 cümle 1 uyarınca rapor, yetkili makam tarafından sağlanacak olan bir erişim yoluyla Almanca dilinde ve elektronik olarak sunulmalıdır.
- (2) Rapor, ilgili olduğu mali yılın bitiminden en geç dört ay sonra sunulmalıdır.

§ 13

Resmi Makamca Yapılan Rapor İncelemesi; Tali Mevzuatın Kabul Edilmesi Yetkisi

(1) Yetkili makam,

1. Madde 10 fıkra 2 cümle 1'e göre bir rapor mevcut olup olmadığını ve
2. Madde 10 fıkra 2 ve 3'e göre gerekliliklere riayet edilip edilmediğini kontrol eder.

(2) Madde 10 fıkra 2 ve 3'e göre gereklilikler yerine getirilmezse, yetkili makam şirketten makul bir süre içinde raporu iyileştirmesini talep edebilir.

(3) Federal Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Federal Ekonomi ve Enerji Bakanlığı ile mutabık kalınan bir tali bir mevzuat ile Federal Meclisin onayı olmaksızın aşağıdaki prosedürleri daha ayrıntılı olarak düzenlemeye yetkilidir:

1. Madde 12 uyarınca raporun ibrazı prosedürü ve
2. 1. ve 2. fıkralara göre resmi makamlarca yapılan rapor incelemesi prosedürü.

Alt başlık 2

Riske Dayalı Kontrol

§ 14

Resmi İşlem; Tali Mevzuatın Kabul Edilmesi Yetkisi

(1) Yetkili makam:

1. Re' sen kendi takdirine göre,
  - a) Olası insan haklarına yönelik ve çevresel risklerin yanı sıra insan haklarına yönelik veya çevresel yükümlülüklerin ihlalleri ile ilgili olarak madde 3 ila madde 10 fıkra 1 uyarınca yükümlülükler uyulduğunu izlemek ve bu tür ihlalleri kontrol etmek için ve
  - b) a harfi kapsamındaki yükümlülüklerin ihlallerini tespit etmek, ortadan kaldırmak ve önlemek için

hareket eder.

2. Başvuru sahibinin,

- a) Madde 3 ila 9 arasında yer alan bir yükümlülüğün yerine getirilmemesi nedeniyle korunan hukuki bir konum ihlal edildiğine dair veya
- b) a harfinde atıfta bulunulan bir ihlalin yakın olduğuna dair doğrulanmış bir iddiasının mevcut olması durumunda başvuru üzerine harekete geçer.

- (2) Federal Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Federal Ekonomi ve Enerji Bakanlığı ile mutabık kalınan tali bir mevzuat ile Federal Konseyin izni olmaksızın fıkra 1 ve madde 15 ila madde 17 uyarınca riske dayalı kontrol prosedürünü daha ayrıntılı bir biçimde düzenlemeye yetkilidir.

§ 15

Düzenlemeler ve Önlemler

- (1) Yetkili makam, madde 3 ila madde 10 fıkra 1 kapsamındaki yükümlülüklerin ihlalini belirlemek, ortadan kaldırmak ve önlemek için uygun ve gerekli düzenlemeleri yapar ve önlemleri alır. Yetkili makam özellikle

1. Kişileri davet edebilir,
2. Şirkete, düzenlemenin bildirilmesinden itibaren üç ay içinde uygulanması için belirli tarihler dâhilinde usulsüzlüklerin giderilmesine yönelik bir plan sunması talimatını verebilir ve
3. Şirkete, yükümlülüklerine yerine getirmek için belirli eylemlerde bulunması talimatı verilebilir.

§ 16

Giriş Yetkisi

- Madde 15'e göre görevlerin yerine getirilmesi için gerekli olduğu sürece, yetkili makam ve temsilcileri,

1. Normal iş veya çalışma saatleri içinde şirket binalarına, işyerlerine ve çiftlik binalarına girme ve denetleme yetkisine ve ayrıca
2. Madde 3 ila madde 10 fıkra 1'e göre özen yükümlülüklerine uyulup uyulmadığının anlaşılacağı iş belgelerini ve kayıtlarını inceleme ve kontrol etme yetkisine sahiptir.

§ 17

Bilgi Verme ve Belge Teslim Yükümlülüğü

- (1) Şirketler ve madde 15 cümle 2 numara 1 uyarınca davet edilen kişiler, yetkili makamın bu Kanun'la veya bu Kanun'a dayanarak kendisine verilen görevleri yerine getirmesi için, talep üzerine makamın ihtiyaç duyduğu bilgileri vermek ve belgeleri teslim etmekle yükümlüdür. Yükümlülük, bilgi vermekle veya belge teslim etmekle yükümlü olan şirket veya kişinin bilgileri mevcutsa veya mevcut sözleşmeye dayalı ilişkiler nedeniyle talep edilen bilgileri elde edebilecek durumda olması halinde, bağlı şirketler (Paylı Ortaklıklar Kanunu madde 15), doğrudan ve ara tedarikçiler hakkındaki bilgileri ve bu şirketlerden belgelerin teslim edilmesini de kapsar.

- (2) Birinci fıkraya göre verilecek bilgi ve teslim edilecek belgeler, özellikle
1. Bir şirketin bu Kanun kapsamına girip girmediğini belirlemeye yönelik bilgi ve kanıtları,
  2. Madde 3 ile madde 10 fıkra 1 uyarınca yükümlülüklerin yerine getirildiğine dair bilgi ve kanıtları ve
  3. Madde 3 ile madde 10 fıkra 1 uyarınca yükümlülüklerin yerine getirilmesi için şirketin iç prosedürlerini izlemekten sorumlu kişilerin isimlerini içerir.
- (3) Birinci fıkra uyarınca bilgi vermekle yükümlü olan kimse, cevaplanması halinde kendisini veya Ceza Muhakemesi Kanunu madde 52 fıkra 1'de belirtilen yakınlardan birini cezai kovuşturma veya Düzene Aykırılıklar Hakkında Kanun kapsamında bir prosedür işletilmesi tehlikesine maruz bırakacak soruları cevaplamaktan kaçınabilir. Bilgi vermekle yükümlü kişi, bilgi vermekten kaçınma hakkı konusunda aydınlatılmalıdır. Diğer yasal bilgi ve beyan vermekten kaçınma hakları ve sır saklama yükümlülükleri bundan etkilenmez.

§ 18

Katlanma ve İşbirliği Yapma Yükümlülükleri

Şirketler, yetkili makam ve temsilcilerinin tedbirlerine katlanmak ve tedbirlerin uygulanmasında işbirliği yapmakla yükümlüdür. Cümle 1, şirketlerin sahipleri ve onların temsili, tüzel kişiler söz konusu olduğunda ise kendilerini kanun veya ana sözleşme ile temsil etmek üzere atanan kişiler için de geçerlidir.

Alt başlık 3

Yetkili Resmi Makam, Yardımlar, Hesap Raporları

§ 19

Yetkili Resmi Makam

- (1) Federal Ekonomi ve İhracat Kontrol Ofisi, bu bölüme göre resmi kontrol ve uygulamadan sorumludur. Federal Ekonomi ve Enerji Bakanlığı, Federal Büro'nun bu Kanun kapsamındaki görevleri için yasal ve teknik denetimden sorumludur. Federal Ekonomi ve Enerji Bakanlığı, Federal Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile anlaşarak yasal ve teknik denetim uygular.
- (2) Yetkili resmi makam, görevlerini yerine getirirken riske dayalı bir yaklaşım benimser.

§ 20

Yardımlar

Yetkili makam, bu yasaya uyum için sektörler arası veya sektöre özel bilgi, yardım ve tavsiyeler yayınlamaya ve ilgili makamlar ile uzlaşır. Bilgi, yardım veya tavsiyeler, dış politika menfaatlerini etkilediği sürece, yayınlanmadan önce Federal Dışişleri Bakanlığı'nın onayını gerektirir.

§ 21

Hesap Raporları

- (1) Madde 19 fıkra 1 uyarınca yetkili resmi makam, Bölüm 4 uyarınca bir önceki takvim yılında yürüttüğü kontrol ve uygulama faaliyetleri hakkında yılda bir kez rapor verir. Rapor, 2022 yılı için ilk kez hazırlanacak ve yetkili resmi makamın internet sitesinde yayınlanacaktır.
- (2) Raporlar, tespit edilen ihlalleri ve emredilen iyileştirici tedbirleri belirtmeli ve açıklamalı, ayrıca ilgili şirketlerin isimlerini vermeden madde 12'ye göre sunulan şirket raporlarının bir değerlendirmesini içermelidir.

Bölüm 5

Kamu Alımları

§ 22

Kamu Alımlarından Hariç Tutulma

- (1) Madde 24 fıkra 1 uyarınca hukuken kesinleştiği tespit edilmiş bir ihlal nedeniyle fıkra 2'ye göre para cezasına çarptırılan şirketler, Rekabet Kısıtlamalarına Karşı Kanun madde 125 uyarınca kendilerini akladıklarını kanıtlayıncaya kadar, aynı kanunun madde 99 ve 100'de belirtilen talimat verenlere karşı tedarik, inşaat veya hizmete ilişkin bir kamu alım prosedürüne katılmaktan hariç tutulur. Cümle 1'e göre hariç tutma, yalnızca üç yıla kadar makul bir süre içerisinde gerçekleşebilir.
- (2) Fıkra 1'e göre bir hariç tutma, hukuken kesinleştiği tespit edilmiş bir ihlalin en az yüz yetmiş beş bin Euro tutarındaki bir para cezası ile cezalandırılmasını öngörmektedir. Cümle 1'den ayrı olarak
  1. Madde 24 fıkra 2 cümle 1 numara 2 ile bağlantılı olarak madde 24 fıkra 2 cümle 2'deki durumlarda, hukuken kesinleştiği tespit edilmiş bir ihlalin en az bir milyon beş yüz bin Euro tutarında bir para cezası ile cezalandırılması,
  2. Madde 24 fıkra 2 cümle 1 ile bağlantılı olarak madde 24 fıkra 2 cümle 2'deki durumlarda, hukuken kesinleştiği tespit edilmiş bir ihlalin en az iki milyon Euro tutarında bir para cezası ile cezalandırılması ve
  3. Madde 24 fıkra 3'deki durumlarda, hukuken kesinleştiği tespit edilmiş bir ihlalin yıllık ortalama cironun en az yüzde 0,35'i oranında bir para cezası ile cezalandırılması öngörülmektedir.
- (3) Başvurucu, hariç tutulma kararından önce dinlenmelidir.

Bölüm 6

Zorlama Para Cezası ve Para Cezası

§ 23

Zorlama Para Cezası

Madde 19 fıkra 1 cümle 1 uyarınca yetkili resmi makamın idari zorlama prosedüründeki para cezasının miktarı, İdari Kararların Yürütülmesi Kanunu'nun 17 11. maddesi 3. fıkrasından farklı olarak 50.000 Euro'ya kadardır.

§ 24

Para Cezası Hükümleri

(1) Kasten veya taksirle aşağıdaki şekilde hareket eden herkes düzene aykırı davranmış olur:

1. Madde 4 fıkra 3 cümle 1'in aksine, orada belirtilen bir düzenlemenin yapılmasının sağlanmaması,
2. Madde 5 fıkra 1 cümle 1'in veya madde 9 fıkra 3 numara 3'ün aksine risk analizinin yapılmaması, doğru yapılmaması, eksiksiz veya zamanında yapılmaması,
3. Madde 6 fıkra 1'in aksine önleyici tedbirlerin alınmaması veya zamanında alınmaması,
4. Madde 6 fıkra 5 cümle 1, madde 7 fıkra 4 cümle 1 veya madde 8 fıkra 5 cümle 1'in aksine denetim yapılmaması veya zamanında yapılmaması
5. Madde 6 fıkra 5 cümle 3, madde 7 fıkra 4 cümle 3 veya madde 8 fıkra 5 cümle 2'nin aksine bir önlemin güncellenmemesi veya zamanında güncellenmemesi,
6. Madde 7 fıkra 1 cümle 1'in aksine iyileştirici tedbirlerin alınmaması veya zamanında alınmaması,
7. a) Madde 7 fıkra 2 cümle 1'in veya
b) Madde 9 fıkra 3 numara 3'ün aksine

bir konsept oluşturulmaması veya zamanında oluşturulmaması veyahut uygulanmaması veya zamanında uygulanmaması,

8. Madde 8 fıkra 1 cümle 1'in aksine ve Madde 9 fıkra 1 ile bağlantılı olarak bir şikâyet prosedürünün hayata geçirilmemesi
9. Madde 10 fıkra 1 cümle 2'nin aksine belge saklanmaması veya en az yedi yıl saklanmaması,
10. Madde 10 fıkra 2 cümle 1'in aksine raporun doğru düzenlenmemesi,

11. Madde 10 fıkra 2 cümle 1'in aksine, orada bahsedilen bir raporun kamuya açık hale getirilmemesi veya zamanında kamuya açık hale getirilmemesi,
12. Madde 12'nin aksine bir raporun sunulmaması veya zamanında sunulmaması,
13. Madde 13 fıkra 2 veya Madde 15 cümle 2 numara 2 uyarınca icrai bir düzenlemeye aykırı davranılması,

(2) Düzene aykırılık

1. Fıkra 1'in;
  - a) 3. numarası, 7. numarasının b harfi ve 8. Numarası
  - b) 6. numarası ve 7. numarasının a harfinde belirtilen hallerde

sekiz yüz bin Euro'ya kadar para cezası,

2. Fıkra 1'in numara 1, 2, 4, 5 ve 13'de belirtilen hallerde beş yüz bin Euro'ya kadar para cezası ve
3. Fıkra 1'deki diğer hallerde yüz bin Euro'ya kadar para cezası ile cezalandırılabilir.

Cümle 1 numara 1 ve 2'deki hallerde, Düzene Aykırılıklar Hakkında Kanun'un 30. maddesinin 2. fıkrasının 3. cümlesi uygulanır.

- (3) Yıllık ortalama cirosu 400 milyon Euro'dan fazla olan bir tüzel kişi veya şahıs topluluğu söz konusu olduğunda, bu tüzel kişi veya şahıs topluluğu, fıkra 2 cümle 2 ile bağlantılı olarak cümle 1 numara 1 b harfine bakılmaksızın, fıkra 1 numara 6 veya 7 a harfi kapsamındaki bir düzene aykırılık olması halinde yıllık ortalama cironun yüzde 2'sine kadar para cezası ile cezalandırılabilir. Tüzel kişinin veya şahıs topluluğunun ortalama yıllık cirosu belirlenirken, tüm gerçek ve tüzel kişilerin yanı sıra, yetkililerin kararından önceki son üç mali yıla ait tüm şahıs topluluklarının dünya çapındaki ciroları, bu şahıslar ve şahıs toplulukları bir ekonomik birim olarak faaliyet gösterdiği sürece, esas alınacaktır. Ortalama yıllık ciro tahmin edilebilir.
- (4) Tüzel kişiler ve şahıs toplulukları söz konusu olduğunda para cezasının değerlendirilmesinin temeli, düzene aykırılığın önemidir. Değerlendirmede tüzel kişinin veya şahıs topluluğunun ekonomik koşulları dikkate alınmalıdır. Koşullar değerlendirilirken, tüzel kişi veya şahıs topluluğu lehine ve aleyhine konuştukları ölçüde, birbirlerine karşı tartılmalıdır. Özellikle, aşağıdaki hususlar dikkate alınır:
  1. Düzene aykırılık teşkil eden fiilin faili aleyhine yapılan isnat,
  2. Düzene aykırılık teşkil eden fiilin failinin saikleri ve amaçları,
  3. Düzene aykırılık teşkil eden fiilin ağırlığı, kapsamı ve süresi,

4. Düzene aykırılık teşkil eden fiilin icra şekli, özellikle faillerin sayısı ve tüzel kişilik veya şahıs topluluğundaki konumları,
  5. Düzene aykırılık teşkil eden fiilin sonuçları,
  6. Düzene Aykırılıklar Hakkında Kanun'un 130. maddesi ile bağlantılı olarak, aynı Kanunun 30. maddesine göre tüzel kişinin veya şahıs topluluğunun sorumlu olduğu düzene aykırılık teşkil eden önceki fiiller ile bu fiillerden kaçınmak ve onları tespit etmek için fiilin işlenmesinden önce alınan tedbirler,
  7. Düzene aykırılığın ortaya çıkarılmasına ve zararın giderilmesine yönelik tüzel kişi veya şahıs topluluğunun çabaları ile düzene aykırılığın gerçekleşmesinden sonra, önlenmesi ve tespiti için alınan tedbirler,
  8. Tüzel kişiye veya şahıs topluluğuna uygun düşen düzene aykırılığın sonuçları.
- (5) Düzene Aykırılıklar Hakkında Kanun madde 36 fıkra 1 numara 1 anlamında idari makam, Federal Ekonomi ve İhracat Kontrol Ofisi'dir. Federal Daire'nin yasal ve teknik denetimi için madde 19 fıkra 1 cümle 2 ve 3 hükümleri geçerlidir.

Ek

(Madde 2 Fıkra 1, Madde 7 Fıkra 3 Cümle 2 için) Sözleşmeler

1. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 28 Haziran 1930 tarihli ve 29 sayılı Zorla Çalıştırma Sözleşmesi (Federal Resmi Gazete 1956 II S. 640, 641) (29 No'lu ILO Sözleşmesi)
2. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 28 Haziran 1930 tarihli ve 29 sayılı Zorla Çalıştırma Sözleşmesine ilişkin 11 Haziran 2014 tarihli Protokol (Federal Resmi Gazete 2019 II S. 437, 438)
3. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 9 Temmuz 1948 tarihli ve 87 sayılı Örgütlenme Özgürlüğü ve Örgütlenme Hakkının Korunması Sözleşmesi (Federal Resmi Gazete 1956 II S. 2072, 2071) 26 Haziran 1961 tarihli sözleşme ile değiştirilmiştir (Federal Resmi Gazete 1963 II S. 1135, 1136) (87 No'lu ILO Sözleşmesi)
4. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 1 Temmuz 1949 tarihli ve 98 sayılı Örgütlenme ve Toplu Sözleşme Hakkı Sözleşmesi (Federal Resmi Gazete 1955 II S. 1122, 1123) 26 Haziran 1961 tarihli sözleşme ile değiştirilmiştir (Federal Resmi Gazete 1963 II S. 1135, 1136) (98 No'lu ILO Sözleşmesi)
5. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 29 Haziran 1951 tarihli ve 100 sayılı Eşit Ücret Sözleşmesi (Federal Resmi Gazete 1956 II S. 23, 24) (100 No'lu ILO Sözleşmesi)
6. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 25 Haziran 1957 tarihli ve 105 sayılı Zorla Çalıştırmanın Yasaklanması Sözleşmesi (Federal Resmi Gazete 1959 II S. 441, 442) (105 No'lu ILO Sözleşmesi)

7. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 25 Haziran 1958 tarihli 111 No'lu İş ve Meslekte Ayrımcılık Hakkında Sözleşmesi Federal Resmi Gazete 1961 II S. 97, 98) (111 No'lu ILO Sözleşmesi)
8. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 26 Haziran 1973 tarihli 138 sayılı Asgari Yaş Hakkında Sözleşmesi (Federal Resmi Gazete 1976 II S. 201, 202) (138 No'lu ILO Sözleşmesi)
9. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 17 Haziran 1999 tarihli 182 Sayılı En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Acil Eylem Sözleşmesi (Federal Resmi Gazete 2001 II S. 1290, 1291) (182 No'lu ILO Sözleşmesi)
10. 19 Aralık 1966 tarihli Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme (Federal Resmi Gazete 1973 II S. 1533, 1534)
11. 19 Aralık 1966 tarihli Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme (Federal Resmi Gazete 1973 II S. 1569, 1570)
12. 10 Ekim 2013 tarihli Cıva Hakkında Minamata Sözleşmesi (Federal Resmi Gazete 2017 II S. 610, 611) (Minamata-Sözleşmesi)
13. Son olarak 6 Mayıs 2005 tarihli kararla (Federal Resmi Gazete 2009 II S. 1060, 1061) değiştirilen 23 Mayıs 2001 tarihli Kalıcı Organik Kirleticilere İlişkin Stockholm Sözleşmesi (Federal Resmi Gazete 2002 II S. 803, 804) (POPs- Sözleşmesi)
14. En son 6 Mayıs 2014 tarihinde 22 Mart 1989 tarihli Basel Sözleşmesi Eklerinin Değiştirilmesine İlişkin Üçüncü Yönetmelik (Federal Resmi Gazete, II s. 306, 307) uyarınca değiştirilen 22 Mart 1989 tarihli Tehlikeli Atıkların Sınırlar Ötesi Taşınması ve Bertaraf Edilmesinin Kontrolüne İlişkin Basel Sözleşmesi (Federal Resmi Gazete 1994 II S. 2703, 2704) (Basel Sözleşmesi)

Madde 2

Rekabet Kısıtlamalarına Karşı Kanun'da Değişiklik

En son 9 Temmuz 2021 tarihli Kanun'un 4. maddesi (Federal Kanun Gazetesi I s. 2506) ile değiştirilmiş olan Rekabet Kısıtlamalarına Karşı Kanun'un 24. maddesinin 2. fıkrasının 26 Haziran 2013 tarihinde (Federal Kanun Gazetesi I, S. 1750, 3245) yayınlandığı şekliyle "Asgari Ücret Yasasının 19. Maddesi" ibaresinden sonra "Kayıt Dışı İstihdamla Mücadele Yasasının 21. Maddesi" ve "16 Temmuz 2021 tarihli Tedarik Zincirleri Özen Yükümlülüğü Yasasının 22. maddesi (Federal Resmi Gazete I S. 2959)" kelimeleri eklenmiştir.

Madde 3

Rekabet Kanunu'nda Değişiklik

18 Ocak 2021 tarihli Kanun'un (Federal Resmi Gazete I S. 2) 10. maddesi ile değiştirilen 18 Temmuz 2017 tarihli Rekabet Sicili Kanunu (Federal Resmi Gazete I S. 2739) aşığıdaki şekilde değiştirilmiştir:

1. Madde 2 fıkrası 1 aşığıdaki şekilde değiştirilmiştir:

- a) Numara 2 e bendinde "olmuş" kelimelerinden sonra virgöl koyulmuş ve "veya" kelimesi noktalı virgöl ile değiştirilmiştir.
- b) Numara 3'te sonda yer alan nokta, noktalı virgöl ve "veya" kelimesi ile değiştirilmiştir.
- c) Numara 4'e aşığıdaki şekilde ekleme yapılmıştır:

"4. 16 Temmuz 2021 tarihli Tedarik Zincirleri Özen Yükümlülüğü Yasası'nın 24. maddesinin 1. fıkrası (Federal Resmi Gazete I s. 2959) uyarınca düzene aykırılık nedeniyle verilen para cezalarına ilişkin nihai kararlar, en az yüz yetmiş beş bin Euro para cezası verilmesi durumunda."

2. Madde 3'e aşığıdaki şekilde fıkrası 4 eklenmiştir:

"(4) Tescile yetkili makam, fıkrası 1 numara 4'te belirtilen verileri kontrol etmek ve tamamlamak için Federal Merkezi Vergi Dairesinden rekabet siciline girilmiş veya girilecek olan bir şirketin geçerli katma değer vergisi kimlik numarasını iletmesini talep edebilir. Talepte, tescile yetkili makam, ilgili şirketin hukuki şekli ve adresinin yanı sıra şirketin adını veya ticaret unvanını belirtmelidir. Katma Değer Vergisi Kanununun 27a maddesinin 2. fıkrasının 2. cümlesi hükmü saklıdır."

Madde 4

İş Yeri Teşkilatı Kanunu'nda Değişiklik

İş Yeri Teşkilatı Kanunu'nun 25 Eylül 2001 tarihinde (Federal Resmi Gazete I S. 2518) yayınlanan ve son olarak 14 Haziran 2021 tarihli (Federal Resmi Gazete I S. 1762) Kanun'un

1. maddesi ile değiştirilen madde 106 fıkrası 3'e aşığıdaki şekilde numara 5a'dan sonra numara 5b eklenmiştir:

"5b. Tedarik Zincirleri Özen Yükümlülüğü Yasası uyarınca tedarik zincirlerinde şirketler özen yükümlülüğü sorunları;"

Madde 5

Yürürlüğe Girme

- (1) 2. fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, bu Kanun 1 Ocak 2023 tarihinde yürürlüğe girer.
- (2) Tedarik Zincirleri Özen Yükümlülüğü Yasası'nın 13. maddesinin 3. fıkrası, 14. maddesinin 2. fıkrası ve 19. ila 21. maddeleri, ilandan sonraki gün yürürlüğe girer.

Federal Konseyin anayasal hakları korunur.

Yukarıdaki kanun bu suretle yürütülür.

İşbu Kanun Federal Resmi Gazetesinde ilan edilecektir.

Berlin, 16. Temmuz 2021 Federal Cumhurbaşkanı Steinmeier

Federal Şansölye

Dr. Angela Merkel

Federal Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Hubertus Heil

Federal Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Bakanı Gerd Müller

Federal Ekonomi ve Enerji Bakanı Peter Altmaier

FRANSA KURUMSAL ÖZEN YÜKÜMLÜLÜĞÜ KANUNU*

Madde 1

Ticaret ve Sanayi Kanunu'nun L. 225-102-3 sayılı maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki şekilde L. 225-102-4 sayılı madde eklenmiştir:

"Madde L. 225-102-4. - I. - Birbirini izleyen iki mali yılın sonunda, şirket bünyesinde ve merkezi Fransa topraklarında bulunan doğrudan ve dolaylı iştiraklerinde en az beş bin çalışanı olan veya kendi hizmetinde ve merkezi Fransa topraklarında veya yurtdışında bulunan doğrudan veya dolaylı iştiraklerinde en az on bin çalışanı olan her şirket, etkili bir özen planı oluşturmalı ve uygulamalıdır.

"Birinci paragrafta belirtilen eşikleri aşan bağlı ortaklıklar veya şirketler, L. 233-3 sayılı madde kapsamında idaresi altında oldukları şirket, kendi faaliyetleri ve tüm bağlı ortaklıkların veya şirketlerin faaliyetleri için bir özen planı oluşturduğu ve uyguladığı andan itibaren bu maddede belirtilen yükümlülükleri yerine getirmiş sayılır.

"Plan, doğrudan veya dolaylı olarak şirketin ve L.233-16, II sayılı madde kapsamında kontrol ettiği şirketlerin faaliyetlerinden ve ayrıca yerleşik bir ticari ilişki sürdürdüğü alt yüklenicilerin veya tedarikçilerin faaliyetlerinden kaynaklanan ciddi insan hakları ve temel özgürlük ihlallerinin, ciddi bedensel yaralanmaların veya çevresel zararların veya sağlık risklerinin önlenmesine ve risklerin belirlenmesine olanak tanıyacak makul tedbirleri içerecektir.

"Plan, ilgili şirket paydaşları ile birlikte ve uygun olduğu durumlarda, iştiraklerde veya bölgesel düzeyde var olan çok taraflı girişimler dahilinde hazırlanacaktır. Plan aşağıdaki önlemleri içerecektir:

"1° Riskleri tanımlayan, analiz eden ve sıralayan bir harita;

"2° Risk haritasına uygun olarak, şirketin ticari ilişki içinde olduğu iştiraklerin, alt yüklenicilerin veya tedarikçilerin durumunu düzenli olarak değerlendirecek prosedürler;

"3° Riskleri azaltmak veya ciddi ihlalleri önlemek için uygun eylemler;

"4° İlgili şirketin sendika örgütleri temsilcileriyle iş ortaklığı içinde geliştirilen, mevcut veya fiili risklerin raporlanmasını sağlayan bir uyarı mekanizması;

"5° (yeni) Uygulanan önlemleri takip etmek ve etkinliklerini değerlendirmek için bir izleme planı.

"Tedbir planı ve etkin uygulama raporu kamuya açıklanacak ve L. 225-102 sayılı maddede belirtilen rapora dahil edilecektir.

*Türkiye'deki Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin Yararlanması amacıyla Kalkınma Atölyesi tarafından çevirisi yapılmıştır. Resmi olmayan çeviridir.

“Bir Danıştay kararname, bu maddenin 1° ile 5° bentlerinde belirtilen tedbirlere eklemeler yapabilir. Uygun olduğu hallerde, iştiraklerde veya bölgesel düzeyde var olan çok taraflı girişimler dahilinde, özen planının hazırlanması ve uygulanmasına yönelik yöntemleri belirleyebilir.

“II. - Bir şirket I. maddede belirtilen yükümlülükler uyması için resmi bildirim aldıktan sonra üç aylık bir süre içinde yükümlülüklerini yerine getirmezse, ilgili yargı mercii, bu konuda meşru menfaati olan herhangi bir kişinin talebi üzerine, söz konusu şirketi, uygunsa mali baskı altında, yükümlülüklerini yerine getirmeye zorlayabilir.

“Aynı amaçla, ara yargılamalarda karar veren mahkeme başkanına da başvurulabilir.

Madde 2

Aynı L. 225-102-3 sayılı maddeden sonra aşağıdaki şekilde L. 225-102-5 sayılı madde eklenmiştir:

“Madde 225-102-5. - Medeni Kanun'un 1240 ve 1241. maddelerinde belirtilen koşullara göre, bu kanunun L. 225-102-4 sayılı maddesinde belirtilen görevlere uyulmamasından sorumlu olan kişi, gerekli özenin gösterilmesi halinde önlenebilecek olan zararı tazmin etmekte yükümlüdür.

“Sorumluluk tespiti davası, meşru menfaati olan herhangi bir kişi tarafından ilgili yargı mercii nezdinde açılır.

“Mahkeme, kendi usullerine uygun olarak, kararının veya kararın bir özetinin yayınlanmasını, dağıtılmasını veya gösterilmesini emredebilir. Masraflar suçlu bulunan kişi tarafından ödenir.

“Mahkeme, kararının mali zorlama altında yerine getirilmesini emredebilir.”

Madde 3

{Uygun değil}

Madde 4

Ticaret ve Sanayi Kanunu'nun L. 225-102-4 ve L. 225-102-5 sayılı maddeleri, bu Kanundan kaynaklanan mevcut ifadeleriyle, L. 225-102 maddesinde belirtilen rapordan itibaren uygulanır.

Madde 4'ün birinci paragrafına bakılmaksızın, işbu Kanunun yayımlandığı mali yıl için, söz konusu kanunun L. 225-102-4, I maddesi, sondan ikinci paragrafında öngörülen rapor hariç olmak üzere uygulanır.

Açık oturumda müzakere edilmiştir, Paris, 29 Kasım 2016.

Hollanda Çocuk İşçiliği Özen Yükümlülüğü Kanunu*

(Çocuk İşçiliği Kullanılarak Üretilen Mal ve Hizmetlerin Tedarikinin Önlenmesine Yönelik Özen Yükümlülüğü Getiren 24 Ekim 2019 Tarihli Kanun)

Madde 1

Tanımlar

Bu Kanun ve buna dayalı hükümlerin amaçları doğrultusunda aşağıdaki tanımlar geçerlidir:

- a. Çocuk işçiliği: Madde 2'de atıfta bulunulan çocuk işçiliği;
- b. Son kullanıcı: Malı kullanan, tüketen ya da hizmeti satın alan gerçek veya tüzel kişi;
- c. Şirket: 2007 tarihli Ticaret Sicili Kanunu'nun 5. maddesi anlamında bir şirket veya yasal şekli ve finansman şekline bakılmaksızın ekonomik faaliyet yürüten herhangi bir kuruluş;
- d. Denetçi: Konsey kararıyla atanacak denetçi;
- e. Bağlayıcı talimat: Bir suç nedeniyle uygulanan bağımsız bir karar;
- f. Bağımsız karar: Yasal düzenlemelere uyulmasını teşvik etmek amacıyla Genel İdare Hukuku Kanunu'nun 5:2 maddesinin ikinci paragrafında atıfta bulunulan belirli eylemlerin gerçekleştirilmesi için tek başına verilen emir;
- g. Bakanımız: Dış Ticaret ve Kalkınma İşbirliği Bakanımız.

Madde 2

1. Çocuk işçiliği şu şekilde tanımlanır:

- a. Her durumda, bir iş sözleşmesi kapsamında olsun ya da olmasın, 18 yaşını doldurmamış kişiler tarafından gerçekleştirilen ve 1999 tarihli En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliği Sözleşmesi'nin 3. maddesinde belirtilen en kötü biçimlerdeki çocuk işçiliği arasında yer alan her türlü çalışma biçimi;
- b. Eğer çalışma 1973 tarihli Asgari Yaş Sözleşmesi'ne taraf bir Devletin topraklarında gerçekleşiyorsa, 'çocuk işçiliği' ayrıca bu Sözleşmenin uygulanmasında söz konusu Devletin yasaları tarafından yasaklanan herhangi bir çalışma biçimi anlamına gelecektir;
- c. Eğer çalışma 1973 tarihli Asgari Yaş Sözleşmesi'ne taraf olmayan bir Devletin topraklarında gerçekleşiyorsa, çocuk işçiliği ayrıca aşağıdaki anlamlara gelecektir:

*Türkiye'deki Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin yararlanması amacıyla Kalkınma Atölyesi tarafından çevirisi yapılmıştır. Resmi olmayan çeviridir.

- i. Zorunlu eğitime tabi olan veya henüz 15 yaşını doldurmamış kişiler tarafından bir iş sözleşmesi kapsamında olsun veya olmasın gerçekleştirilen her türlü çalışma, ve
  - ii. Söz konusu çalışma, işin niteliği ya da gerçekleştirildiği koşullar nedeniyle gençlerin sağlığını, güvenliğini ya da ahlakını tehlikeye attığı ölçüde, bir iş sözleşmesi kapsamında olsun ya da olmasın, 18 yaşını doldurmamış kişiler tarafından gerçekleştirilen her türlü çalışma.
2. Paragraf 1(c)'ye istisna olarak, çocuk işçiliği, 1973 tarihli Asgari Yaş Sözleşmesi Madde 7(1)'de tanımlandığı üzere, 13 yaşını doldurmuş kişiler tarafından haftada en fazla 14 saat süreyle yapılan hafif işleri kapsamayacaktır.

Madde 3

Denetim

1. Denetçi, bu Kanunun hükümlerine veya bu Kanun uyarınca uygunluğun denetlenmesinden sorumludur.
2. Bir şirketin bu Kanun hükümlerine veya bu Kanun uyarınca uygunluk ile ilgili eylemlerinden veya ihmallerinden çıkarları etkilenen herhangi bir gerçek veya tüzel kişi, bu konuda denetçiye şikayette bulunabilir.
3. Yalnızca belirli bir tarafın bu Kanun hükümlerine veya bu Kanun uyarınca uyumsuzluk gösterdiğine dair somut bir belirti şikayette bulunmak için gerekçe teşkil eder.
4. Bir şikayet ancak şirket tarafından ele alındıktan sonra ya da ele alınmadan şikayetin şirkete sunulmasından altı ay sonra denetçi tarafından ele alınabilir.

Madde 4

Beyanname

1. Hollanda'da kayıtlı olan ve Hollandalı son kullanıcılara mal veya hizmet satan veya tedarik eden herhangi bir şirket, söz konusu mal veya hizmetlerin çocuk işçiliği kullanıcılarak üretilmesini önlemek için madde 5'te atıfta bulunulan gerekli özeni gösterdiğini beyan eder. İlk cümle, Hollanda'da kayıtlı olmayan ve Hollandalı son kullanıcılara mal veya hizmet satan ya da tedarik eden şirketler için de geçerlidir.

2. Şirket, birinci paragrafta atıfta bulunulan beyanı, ticaret siciline kaydedildikten sonra derhal denetçiye gönderecektir. Halihazırda ticaret siciline kayıtlı olan şirketler, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren altı ay içinde beyannameyi denetçiye gönderecektir. Hollanda'nın Avrupa kısmında kayıtlı olmayan ve ticaret siciline kayıtlı olmayan herhangi bir şirket, şirketin Hollanda'daki son kullanıcılara belirli bir yıl içinde ikinci kez mal veya hizmet tedarik etmesinden sonraki altı ay içinde beyannameyi denetçiye gönderecektir.
3. Beyannamenin teslim edildiği tarihten önce konsey tarafından veya bir karar uyarınca istisnalar getirilebilir ve beyannamenin içeriği ve şekli hakkında başka kurallar belirlenebilir.
4. Birinci paragrafta atıfta bulunulan mal tedariki, malların sadece taşınması anlamına gelmez.
5. Denetçi, beyanları kendi internet sitesinde kamuya açık bir şekilde yayınlar.

Madde 5

Özen yükümlülüğü

1. Paragraf 3'ün hükümlerine gereken özeni göstererek, tedarik edilecek mal veya hizmetlerin çocuk işçiliği kullanılarak üretildiğine dair makul bir şüphe olup olmadığını araştıran ve makul bir şüphe olması halinde bir eylem planı benimseyip uygulayan bir şirket gereken özeni göstermiş olur. Madde 4'te atıfta bulunulan şekilde beyanda bulunmuş olan şirketlerden mal veya hizmet alan bir şirket de bu mal ve hizmetlerle ilgili olarak gerekli özeni göstermiş olur. Yalnızca 4. maddede atıfta bulunulan şekilde bir beyanname yayınlamış olan şirketlerden mal veya hizmet alan bir şirket de gerekli özeni gösterir ve 4. maddede atıfta bulunulan şekilde bir beyanname yayınlaması gerekmez.
2. Birinci paragrafta atıfta bulunulan araştırma, şirket tarafından makul ölçüde bilinen ve erişilebilen kaynaklara yönelik olmalıdır.
3. ILO-IOE İşletmeler için Çocuk İşçiliği ile Mücadele Kılavuzu dikkate alınarak, birinci paragrafta atıfta bulunulan araştırma ve eylem planı için konsey kararı ile veya bu karar uyarınca ilave gereklilikler belirlenir.
4. Bakanımız, ilgili şirketlerin mal veya hizmet üretiminde çocuk işçiliği kullanılmasını önlemek için gerekli özeni göstermesini sağlamayı amaçlayan ve bir veya daha fazla sosyal kuruluş, işçi kuruluşu veya işveren kuruluşu tarafından veya bunlar arasında geliştirilen ortak bir eylem planını onaylayabilir. Bakanımız tarafından onaylanan ortak bir eylem planına uygun olarak hareket eden bir işletme gerekli özeni göstermiş olacaktır.

Madde 6

Muafiyet

Konsey kararıyla veya bu karar uyarınca, şirket kategorileri bu Kanun hükümlerinden muaf tutulur. Bir önceki cümle uyarınca kabul edilecek bir konsey emri için öneri, taslağın Genel Eyaletlerin her iki meclisine sunulmasından dört hafta sonrasına kadar yapılmayacaktır.

Madde 7

İdari para cezası

1. Denetçi, 4. maddenin ikinci fıkrasının ihlali halinde, en fazla Hollanda Ceza Kanunu'nun 23. maddesinin dördüncü fıkrasının ikinci kategorisindeki para cezası miktarına kadar idari para cezası uygulayabilir.
2. Denetçi, aşağıdakilerle ilgili olarak Hollanda Ceza Kanunu'nun 23. maddesinin dördüncü fıkrasının altıncı kategorisindeki para cezası miktarına kadar idari para cezası uygulayabilir:
  - a. 5. maddenin birinci fıkrasında atıfta bulunduğu üzere, araştırma yürütme veya bir eylem planı hazırlama yükümlülüğüne uyulmaması,
  - veya
  - b. 5. maddenin üçüncü paragrafında atıfta bulunulan araştırma veya eylem planı gerekliliklerine uyulmaması.
3. Hollanda Ceza Kanunu'nun 23. maddesinin yedinci fıkrası bu maddenin 1. ve 2. fıkraları için de gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra uygulanır.
4. Denetçi, bağlayıcı bir talimat yayınlamadan önce 4. ve 5. madde hükümlerinin ihlali nedeniyle veya bu hükümler uyarınca idari para cezası uygulayamaz. Denetçi, talimatın yerine getirilmesi için bir süre sınırı koyabilir.

Madde 8

Para cezasının ertelenmesi

İdari para cezası kararının etkisi, itiraz veya temyiz bildiriminde bulunma süresi sona erinceye veya bir itiraz veya temyiz başvurusunda bulunulmuşsa, duruma göre, itiraz veya temyiz hakkında bir karar verilinceye kadar ertelenir.

Madde 9

Cezalandırma

Ekonomik Suçlar Yasası'nın 2° altındaki 1. maddesinde yer alan alfabetik listeye aşağıdakiler eklenir:

İhlalden önceki beş yıl içinde, aynı yöneticinin emri veya fiili liderliği altında şirket tarafından işlenen aynı ihlal için söz konusu Kanunun 7. maddesinin birinci veya ikinci fıkrası uyarınca idari para cezası uygulanmışsa, Çocuk İşçiliği Özen Yükümlülüğü Kanunu'nun 4. maddesinin ikinci fıkrası ile 5. maddesinin birinci ve üçüncü fıkraları.

Madde 10

Değerlendirme

Bakanımız, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren beş yıl içinde, Genel Devletlere bu Kanunun etkinliği ve pratik etkileri hakkında bir rapor gönderecektir.

Madde 11

Geçiş hükmü

Bu Kanun, yayımlandığı Kanunlar ve Kararnameler Bülteni'nin yayım tarihinden önce üstlenilmiş olan mal veya hizmet tedarik yükümlülüğü için, yükümlülüğün bu Kanunun yayımlandığı tarihten önce kabul edilen bir şart uyarınca sona erdiği tarihe kadar, ancak en geç bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten beş yıl sonrasına kadar olacak şekilde, uygulanamaz.

Madde 12

Yürürlüğe girme

1. Bu Kanun, 1 Ocak 2020 tarihinden önce olmamak kaydıyla, Kraliyet Kararnamesi ile belirlenecek bir tarihte yürürlüğe girecektir.
2. Bu Kanun, 10. maddede atıfta bulunulan raporun gönderilmesinden önce olmamak üzere, Kraliyet Kararnamesi ile belirlenecek bir tarihte sona erecektir.

Madde 13

Kısa başlık

Bu Kanun şu şekilde anılacaktır: Çocuk İşçiliği Özen Yükümlülüğü Kanunu.

Kanunlar ve Kararnameler Bülteni'nde yayınlanmasını ve ilgili tüm bakanlıkların, makamların, kolejlerin ve devlet memurlarının doğru bir şekilde uygulanmasını emreder.

Dış Ticaret ve Kalkınma İşbirliği Bakanı

